

1. LÉKAŘSKÁ FAKULTA
UNIVERZITY KARLOVY V PRAZE

PATOBIOCHEMIE MALABSORPČNÍHO SYNDROMU

MUDr. Petr Kocna CSc.
<http://gweb.zde.cz>

Seminář ÚLBLD, březen 2022

MALABSORPCE-MALDIGESCE-MALASIMILACE

FUNKCE GIT

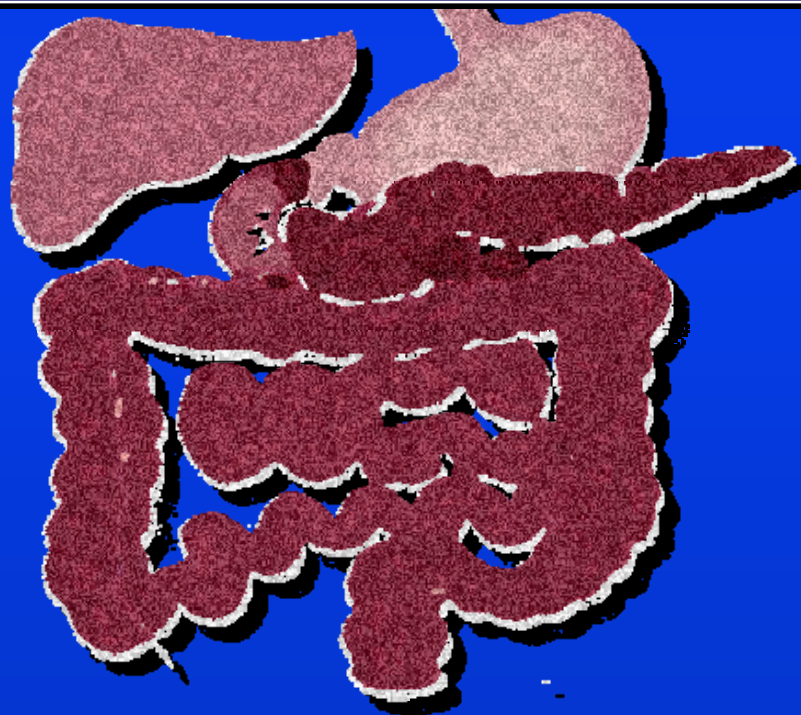
VYŠETŘOVACÍ METODY

CELIAKIE - GLUTENOVÁ ENTEROPATIE

LAKTÓZOVÁ INTOLERANCE

PANKREATICKÁ INSUFICIENCE

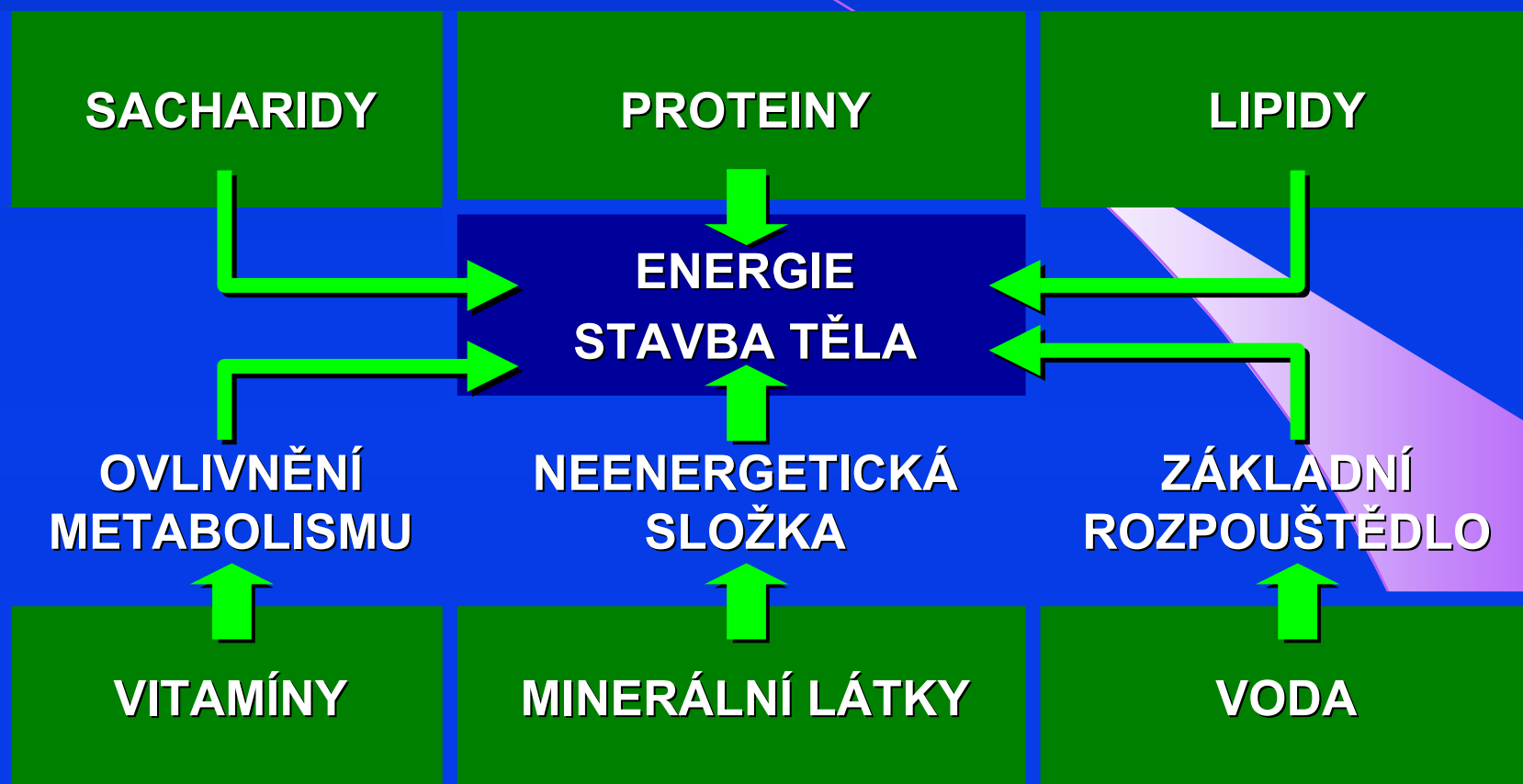
BAKTERIÁLNÍ PŘERŮSTÁNÍ

MALABSORBCE

ZÁKLADNÍ SLOŽKY VÝŽIVY

MALABSORPCE, MALDIGESCE, MALASIMILACE

➤ MALABSORPCE

STAVY, PŘI NICHŽ JE NARUŠENO VSTŘEBÁVÁNÍ (ABSORPCE) A V ŠIRŠÍM POJETÍ I TRÁVENÍ (DIGESCE) POTRAVY V TRÁVICÍM ÚSTROJÍ

➤ MALDIGESCE

MALDIGESCE – PORUCHA TRÁVENÍ ZPŮSOBENÁ PORUCHOU RŮZNÝCH ORGÁNŮ TRÁVICÍHO ÚSTROJÍ (ŽALUDKU, SLINIVKY BŘIŠNÍ, JATER, STŘEVA), NEJČ. DEFICITEM TRÁVICÍCH ENZYMŮ ČI ŽLUČI. MALDIGESCE SE SPOLU S MALABSORPCÍ NĚKDY OZNAČUJE JAKO MALASIMILACE.

➤ MALASIMILACE

MALASIMILACE – PORUCHA VYUŽITÍ ŽIVIN (ASIMILACE), ZAHHRNUJE MALDIGESCI A MALABSORPCÍ. VZHLEDEM K TOMU, ŽE TRÁVENÍ JE PODMÍNKOU VSTŘEBÁNÍ ŽIVIN, MÁ MALDIGESCE ZA NÁSLEDEK MALABSORPCÍ, KTERÁ SE TAK DO ZNAČNÉ MÍRY S MALASIMILACÍ KRYJE

MALABSORPCE-MALDIGESCE-MALASIMILACE

FUNKCE GIT

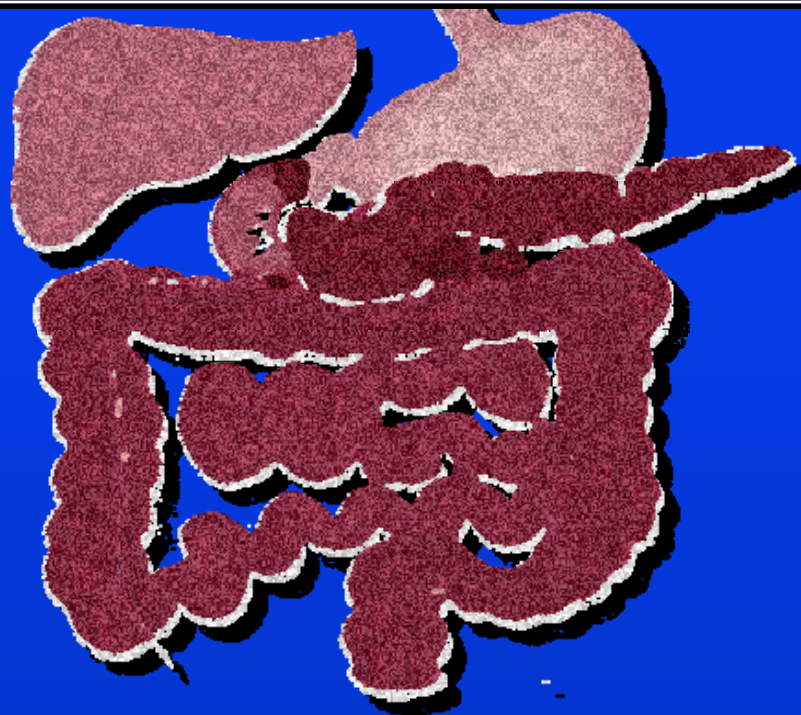
VYŠETŘOVACÍ METODY

CELIAKIE - GLUTENOVÁ ENTEROPATIE

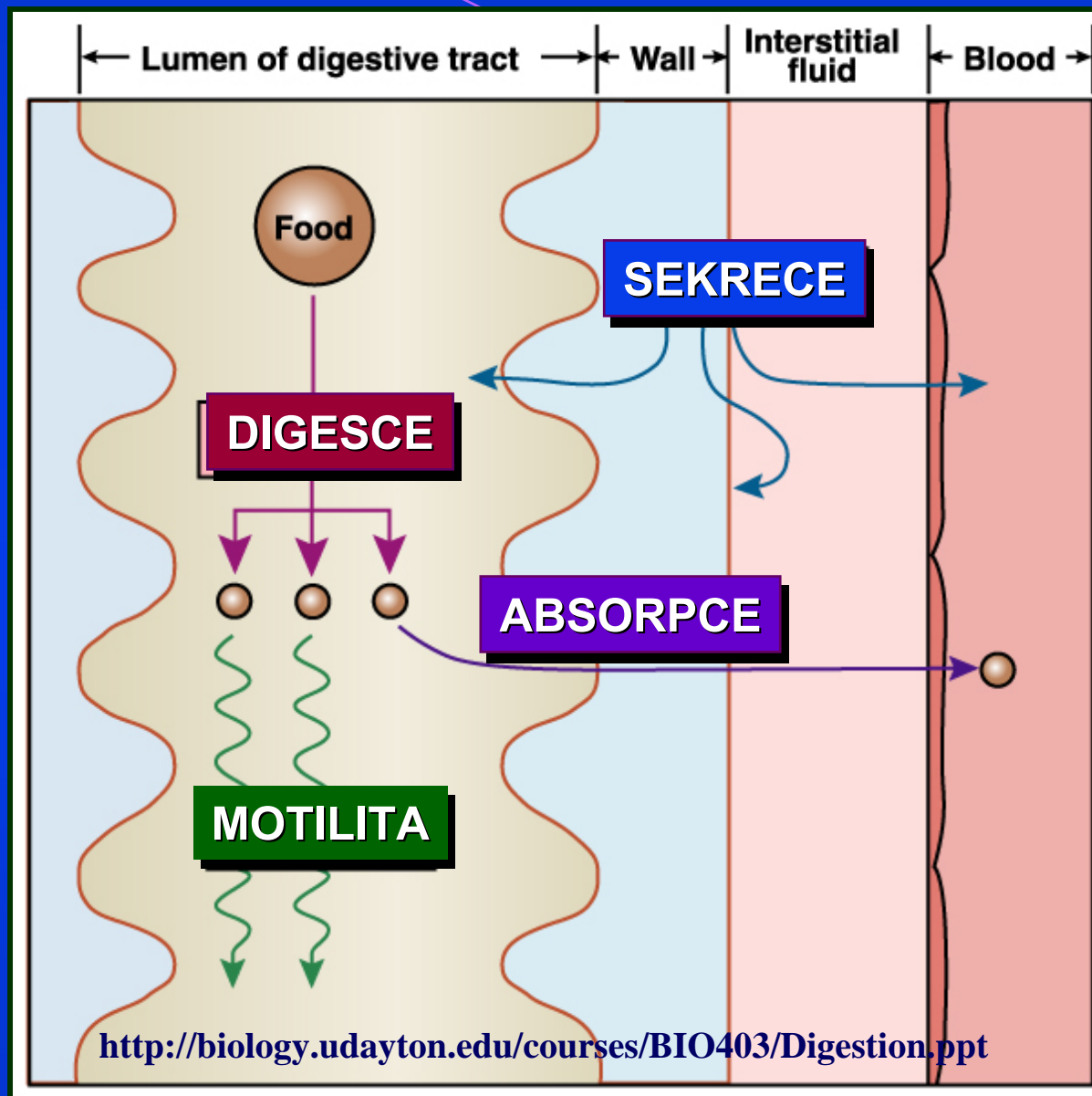
LAKTÓZOVÁ INTOLERANCE

PANKREATICKÁ INSUFICIENCE

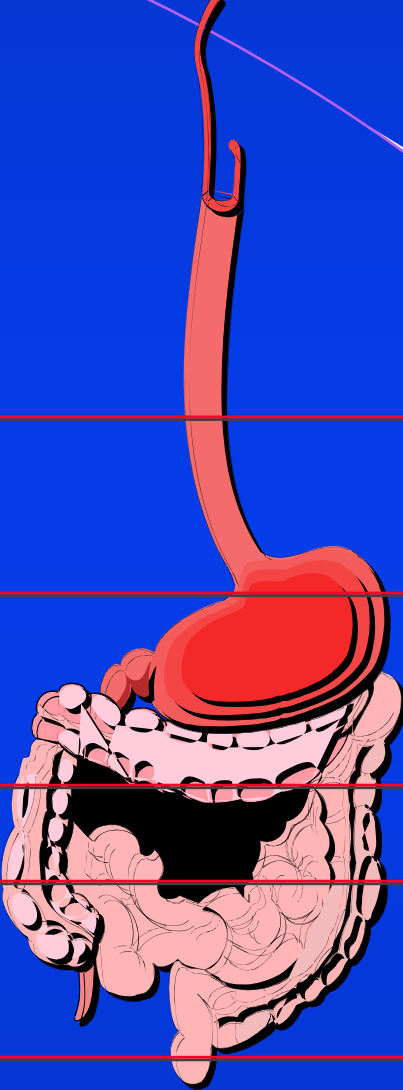
BAKTERIÁLNÍ PŘERŮSTÁNÍ

ZÁKLADNÍ FUNKCE GIT

DOBA PASÁŽE TRÁVICÍM ÚSTROJÍM

JÍCEN	10 s
ŽALUDEK	3 hod
JEJUNUM	7 - 9 hod
ILEUM	25 - 30 hod
REKTUM	30 - 120 hod

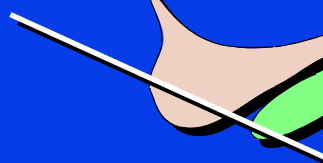

ZÁKLADNÍ FUNKCE GIT - TRÁVICÍ PROCES

PŘÍJEM POTRAVY

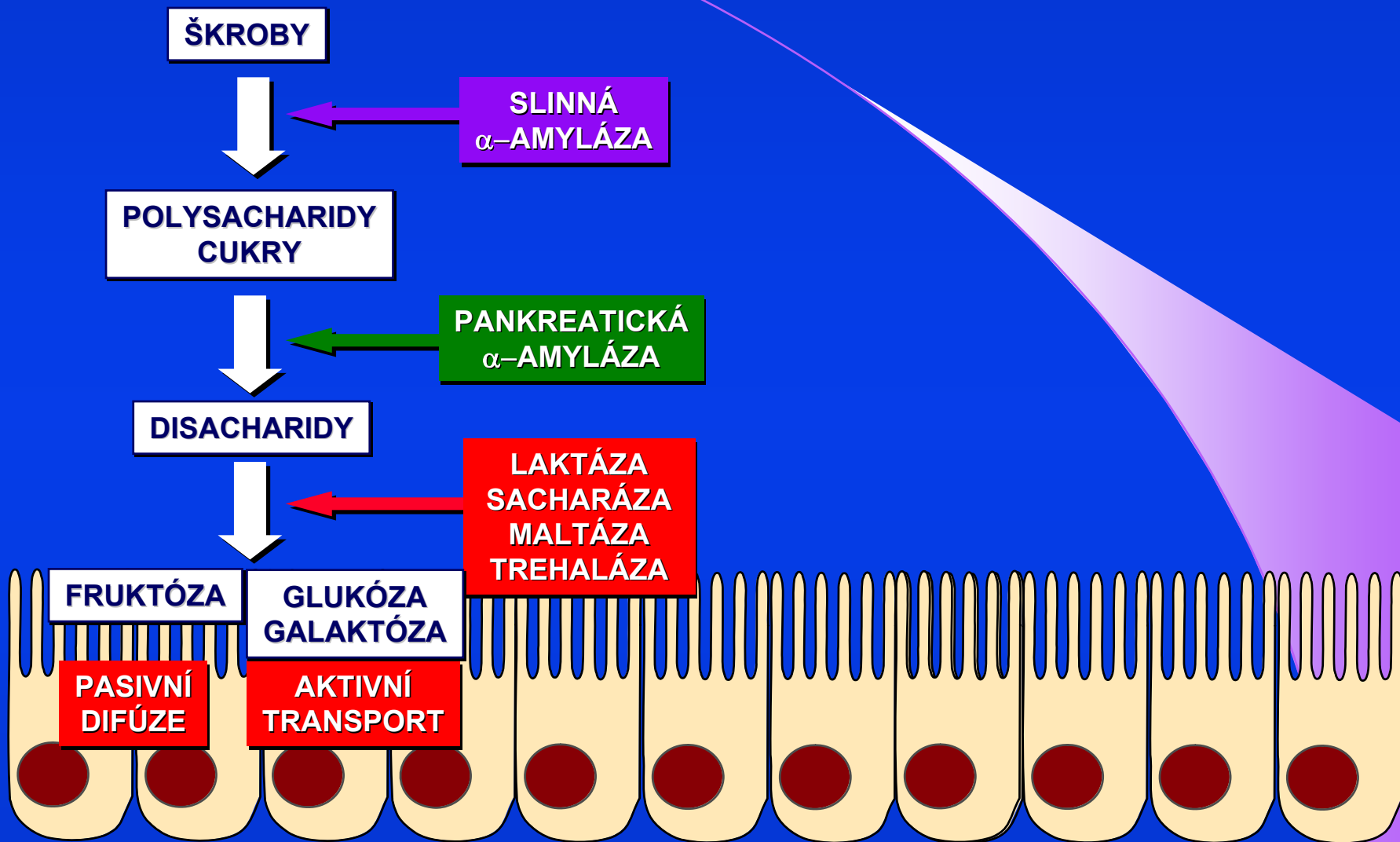
TRÁVENÍ

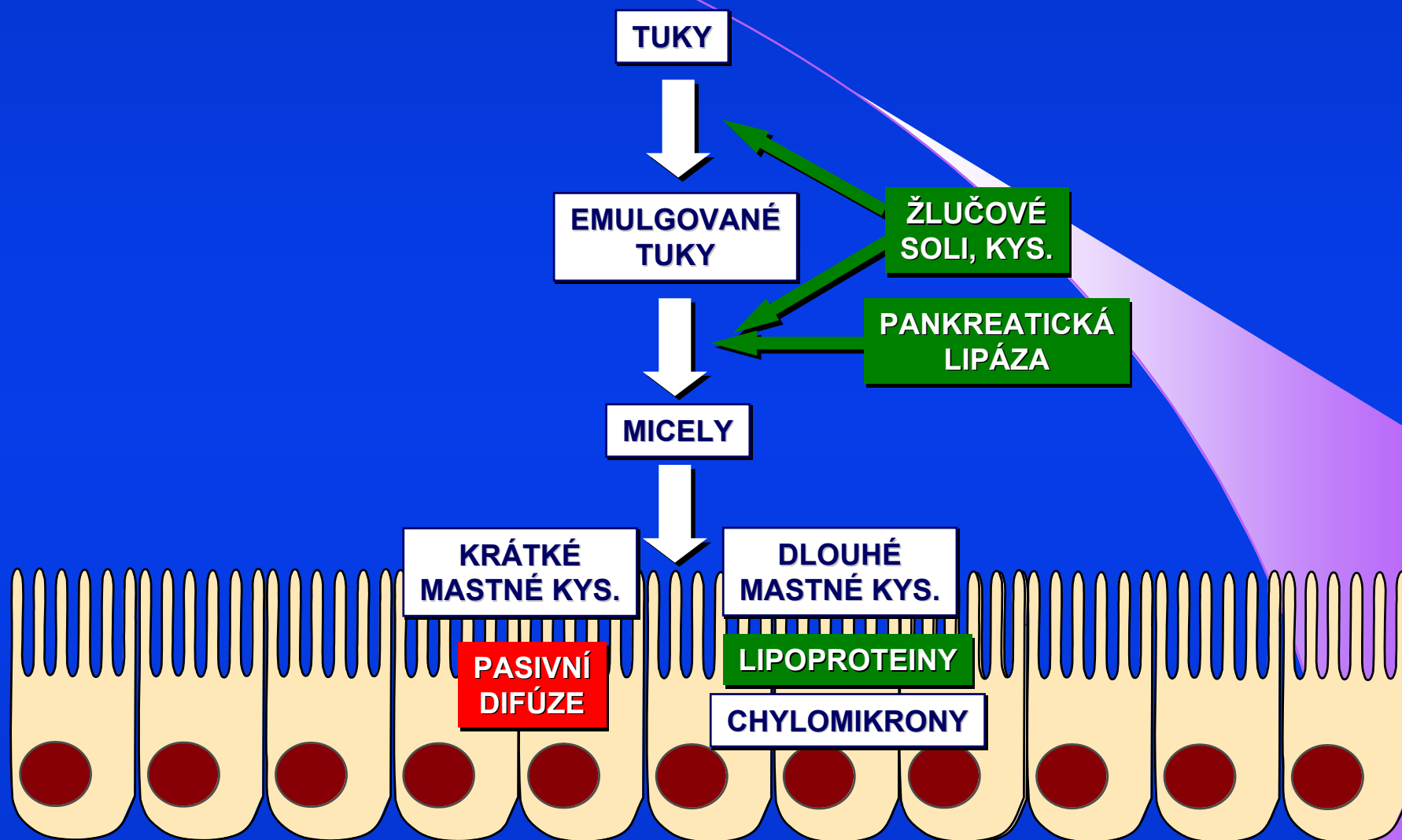
VSTŘEBÁVÁNÍ

BÍLKOVINY
ŠKROBY
TUKY
PEPTIDY
POLYSACHARIDY
TUKY
AMINOKYSELINY
MONOSACHARIDY
MASTNÉ KYSELINY

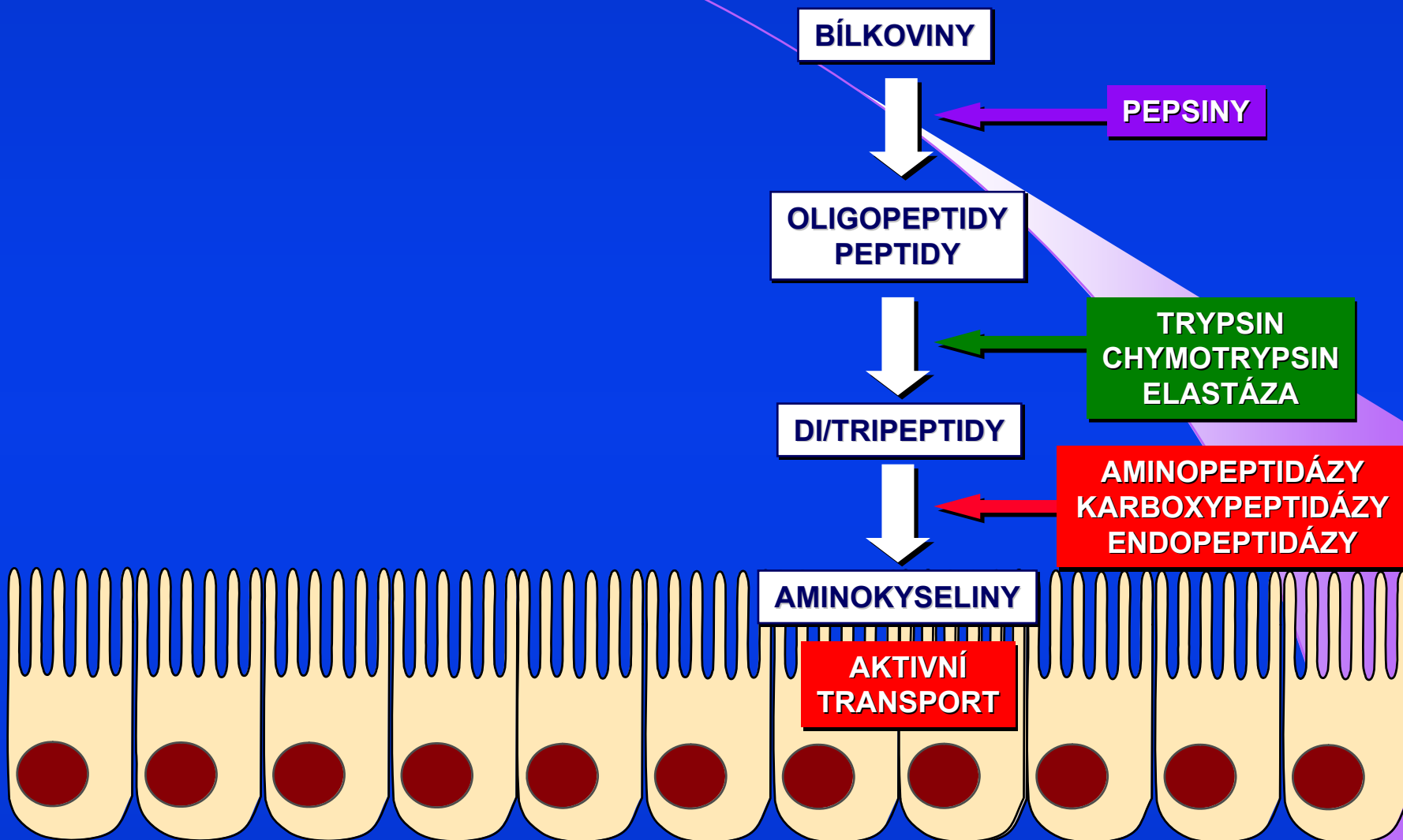
PROCES TRÁVENÍ CUKRŮ

PROCES TRÁVENÍ TUKŮ

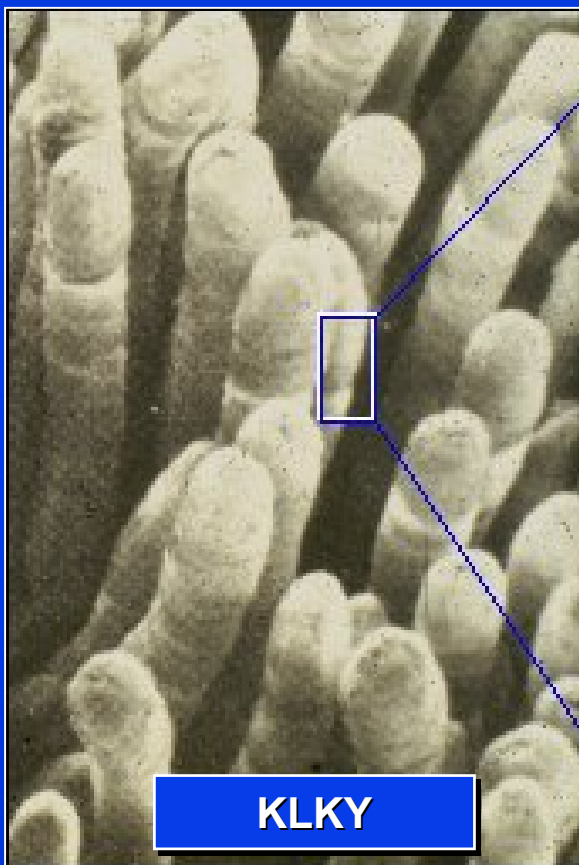

PROCES TRÁVENÍ BÍLKOVIN

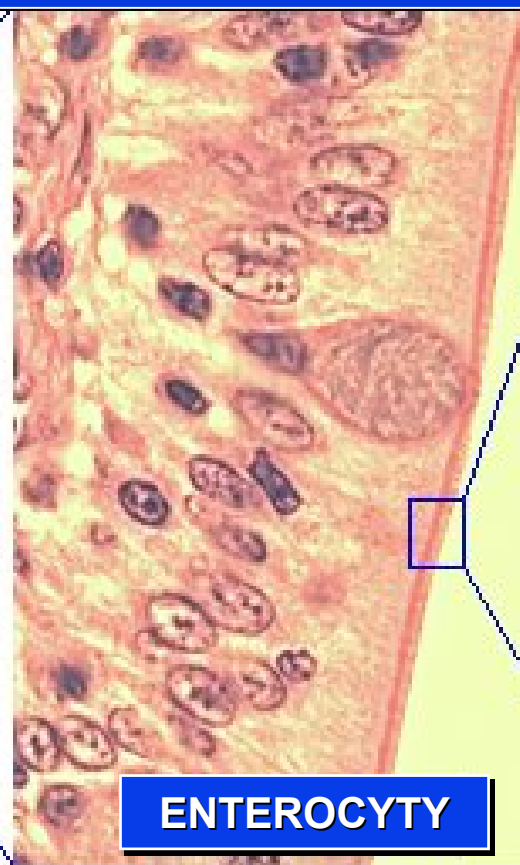

TENKÉ STŘEVO

DUODENUM - JEJUNUM - ILEUM, DÉLKA 3 - 4 METRY
POVRCH 5 x ZVĚŠUJÍ KLKY (0,5 - 1 mm, 20 - 40 klků / mm²)
MIKROKLKY - KARTÁČOVÝ LEM - ZVĚŠUJE POVRCH 30x → 100 m²

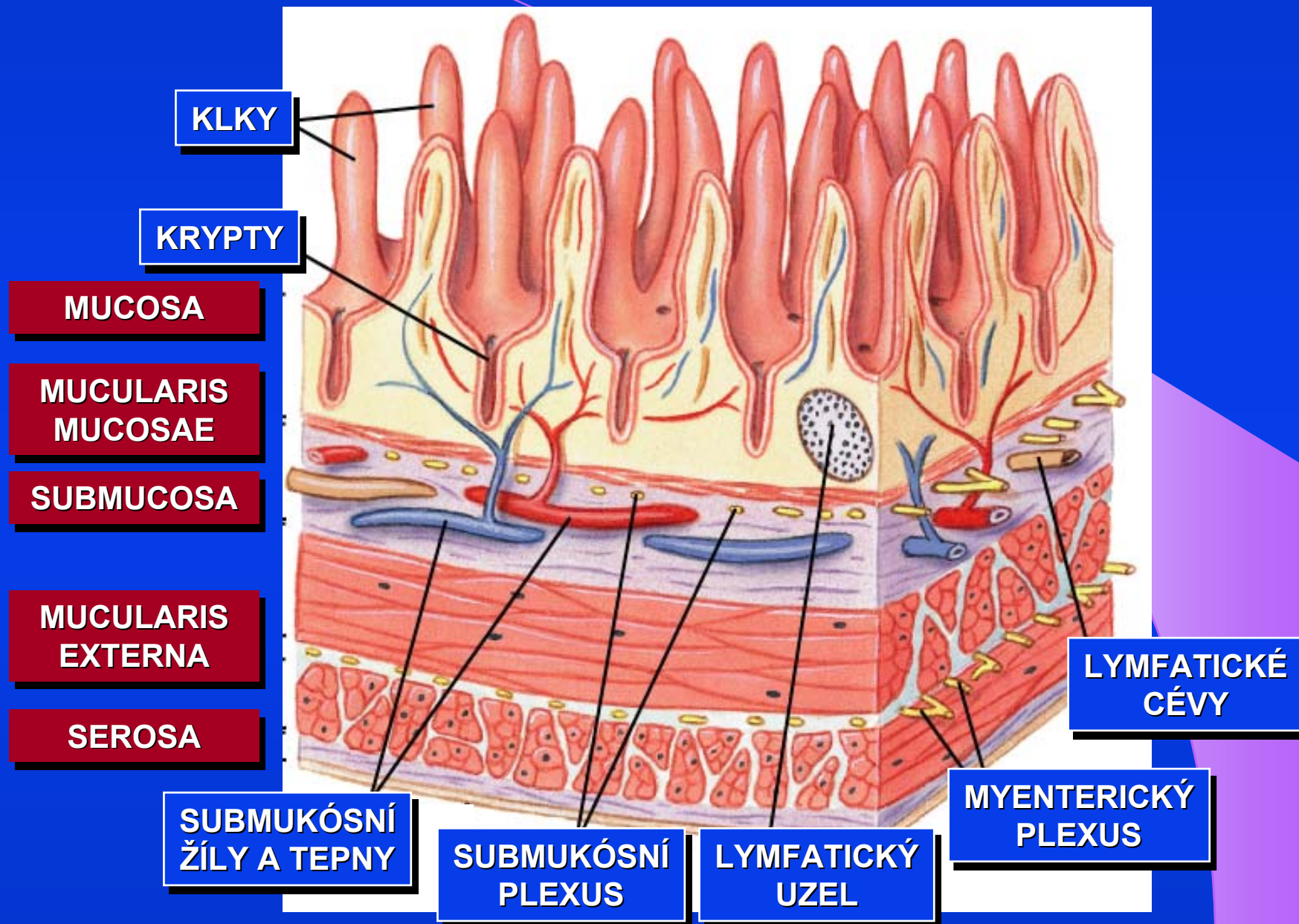
KLKY

ENTEROCYTY

MIKROKLKY

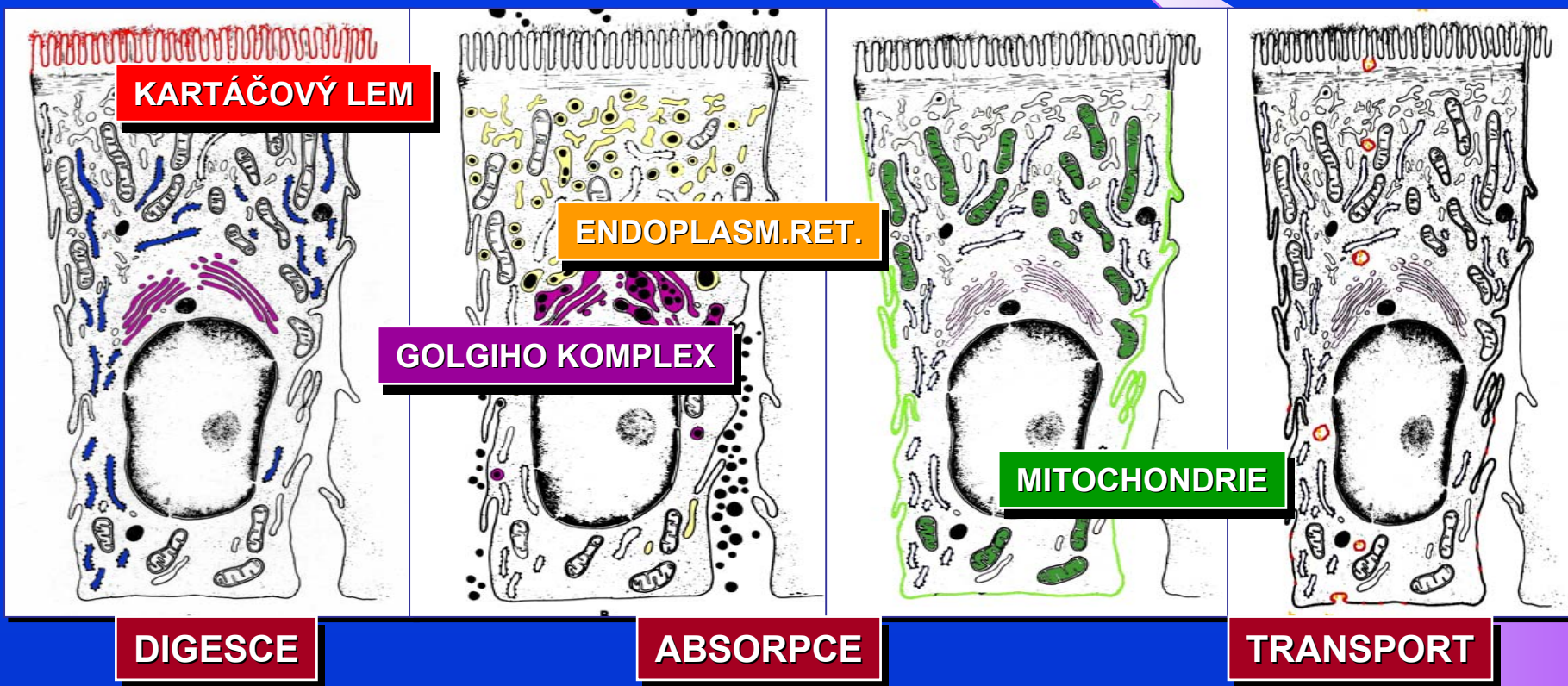

TENKÉ STŘEVO - FUNKCE ENTEROCYTU

**ENZYMY
KARTÁČOVÉHO LEMU
ŠTĚPENÍ PEPTIDŮ
DISACHARIDŮ**

**MEMBRÁNOVÁ DIFUSE
AMINOKYSELIN
MONOSACHARIDŮ**

**TRANSEPITELIÁLNÍ
TRANSPORT
PROTEINŮ, IgA**

MALABSORPCE, MALDIGESCE, MALASIMILACE**➤ MALABSORPCE**

STAV, KDY JEDNA, NEBO VÍCE ZÁKLADNÍCH ŽIVIN
NENÍ TRÁVENA A VSTŘEBÁVÁNA, NEBO NEDOSTATEČNĚ

➤ MALABSORPČNÍ SYNDROM (MS) ZAHHRNUJE:

- ✓ PORUCHU INTRALUMINÁLNÍHO TRÁVENÍ, DIGESCE
- ✓ PORUCHU VSTŘEBÁVÁNÍ ŽIVIN, ABSORPCE
- ✓ ABNORMÁLNÍ SEKRECE TRÁVICÍCH ŠŤAV
- ✓ ZÁVAŽNÉ NARUŠENÍ MOTILITY TRÁVICÍ TRUBICE
- ✓ NEDOSTATEČNÝ PŘÍJEM POTRAVY

➤ PRIMÁRNÍ MALABSORPČNÍ SYNDROM

PORUCHA NA ÚROVNI ENTEROCYTU
CÉLIAKIE, TROPICKÁ SPRUE, WHIPPLOVA CH.....

➤ SEKUNDÁRNÍ MALABSORPČNÍ SYNDROM

ONEMOCNĚNÍ PANKREATU, ŽLUČNÍKU, JATER
OBSTRUKČNÍ CHOROBY STŘEVA, INFEKCE....

MALABSORPCE - KLINICKÉ PROJEVY

TUKY
MASTNÉ KYSELINY
ŽLUČOVÉ SOLI

STEATORHOEA
PRŮJEM

PROTEINY
CUKRY

SVALOVÁ SLABOST, ÚNAVA
POKLES VÁHY

LAKTÓZA

NESNÁŠENLIVOST MLÉKA

ŽELEZO
VÁPŇÍK

ANÉMIE

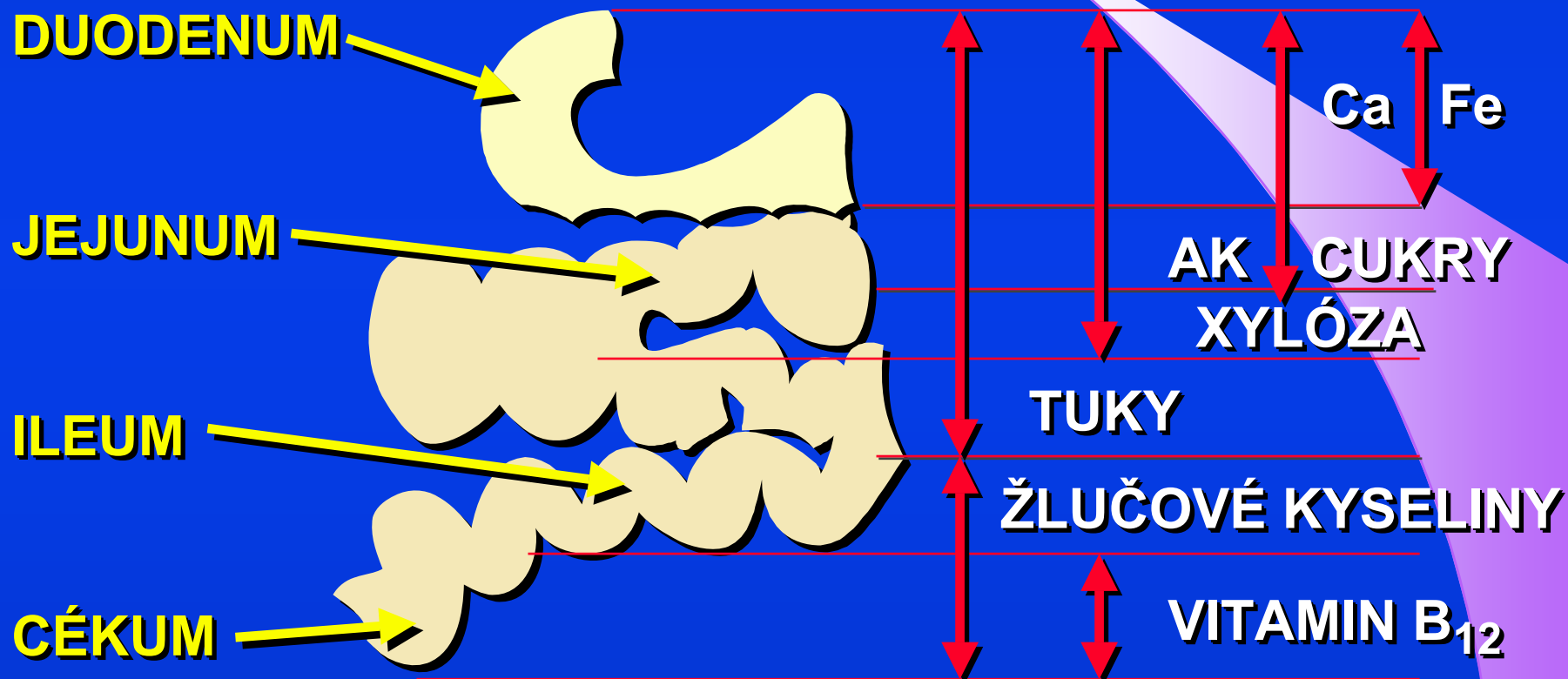
PATOLOGICKÉ FRAKTURY

VITAMIN B12, FOLÁTY
VITAMIN K
VITAMIN D, Ca, Mg

ANÉMIE MEGALOBLASTICKÁ
SKLONY KE KRVÁCIVOSTI
NEUROLOGICKÉ SY., TETANIE

RESORBCE A VSTŘEBÁVÁNÍ Z TENKÉHO STŘEVA

MALABSORPCE-MALDIGESCE-MALASIMILACE

FUNKCE GIT

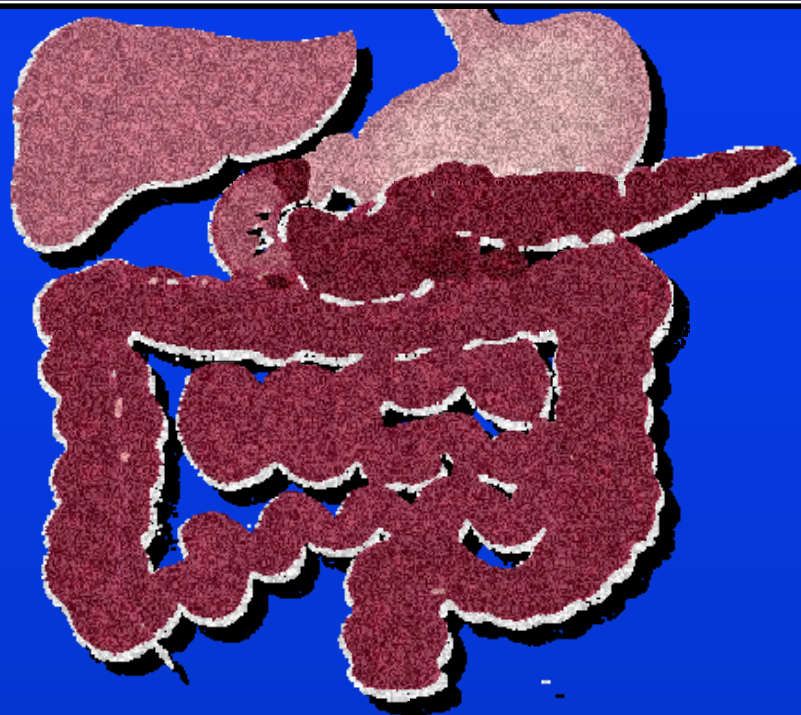
VYŠETŘOVACÍ METODY

CELIAKIE - GLUTENOVÁ ENTEROPATIE

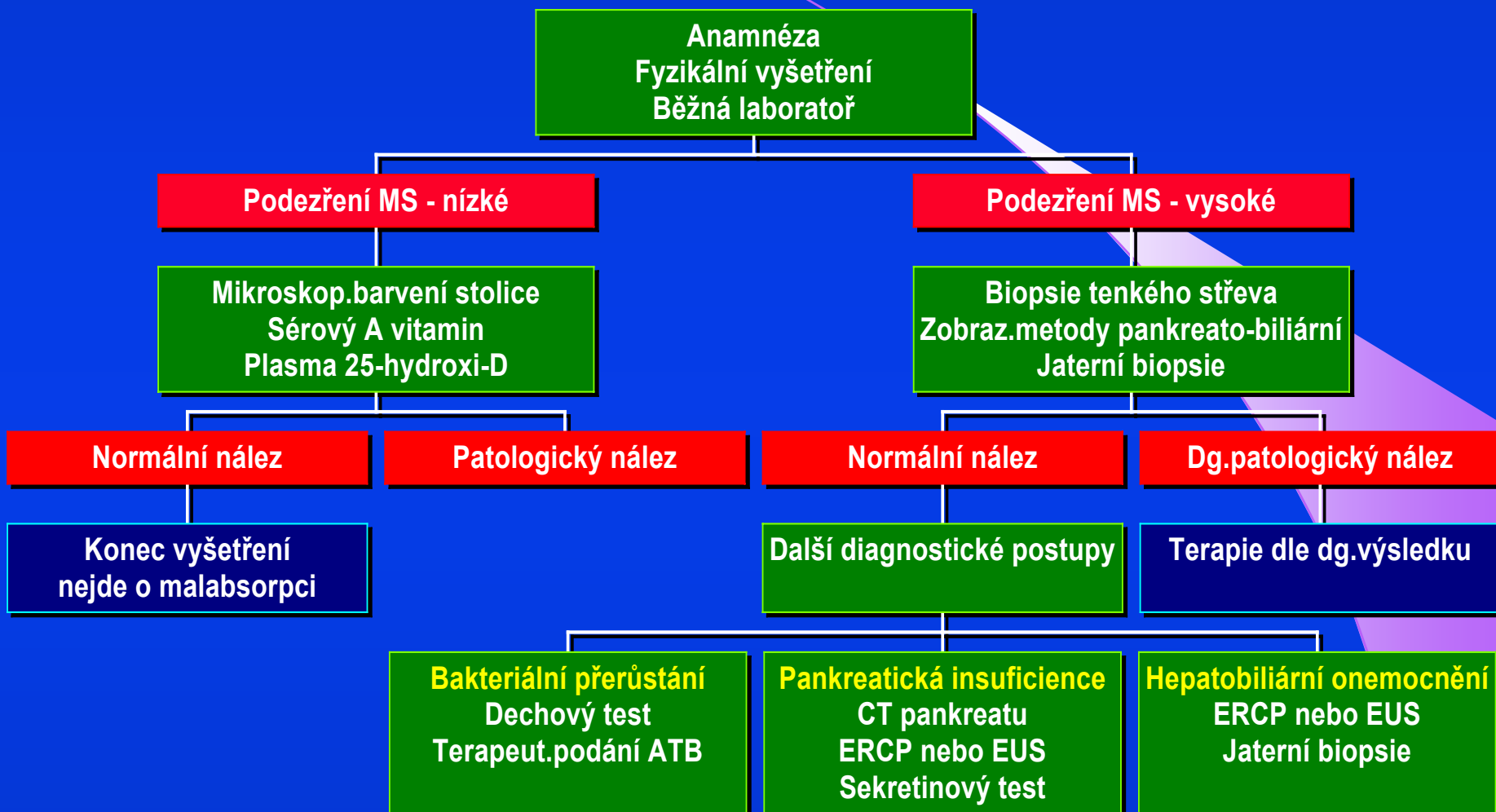
LAKTÓZOVÁ INTOLERANCE

PANKREATICKÁ INSUFICIENCE

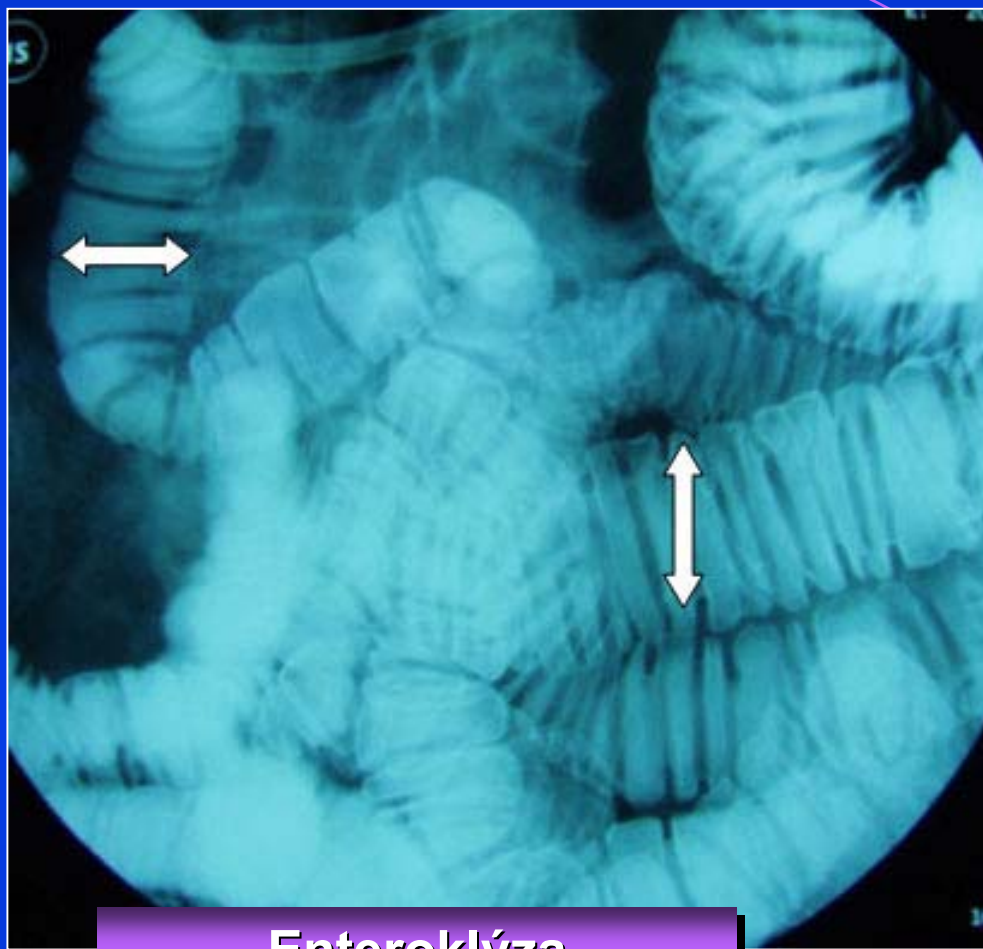
BAKTERIÁLNÍ PŘERŮSTÁNÍ

DIAGNOSTICKÝ ALGORITMUS PRO MALABSORPCE

RTG VYŠETŘENÍ

Enteroklýza

Kontrastní vyšetření

Stomach

Small Bowel

ENDOSKOPICKÉ VYŠETŘENÍ

Enterskopie

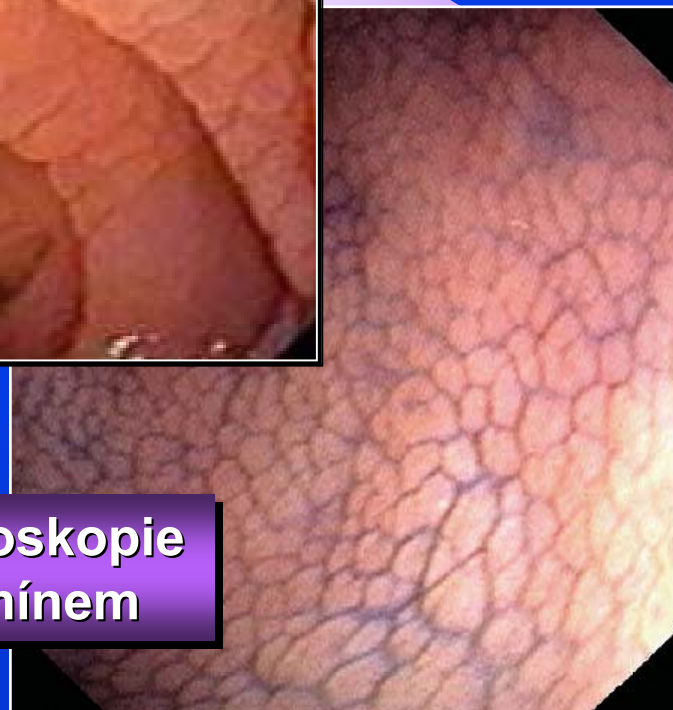
Mozaikový reliéf jejunum,
celiakie

Normální sliznice
duodena

Chromoendoskopie
indigokarmínem

KAPSOVÁ ENDOSKOPIE

MODERNÍ, NEINVAZIVNÍ
ENDOSKOPICKÉ VYŠETŘENÍ

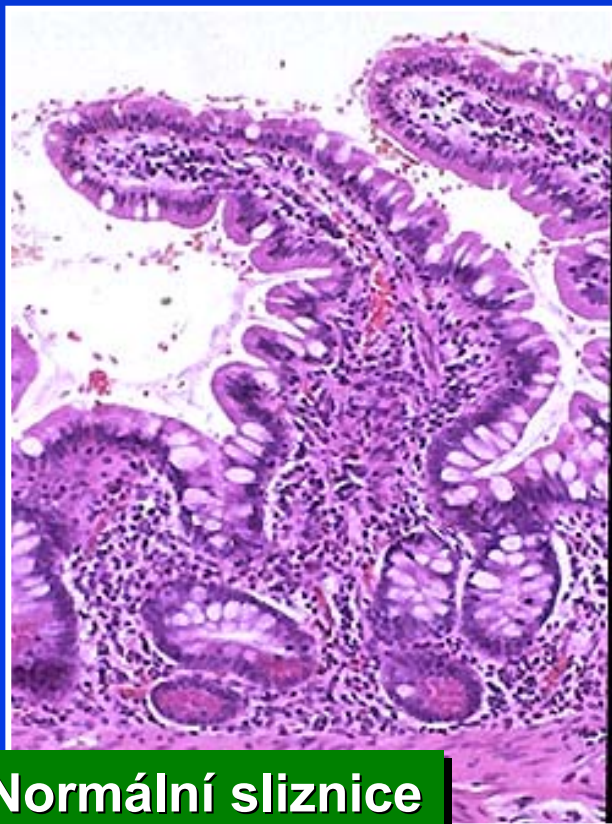

Normální sliznice
jejuna

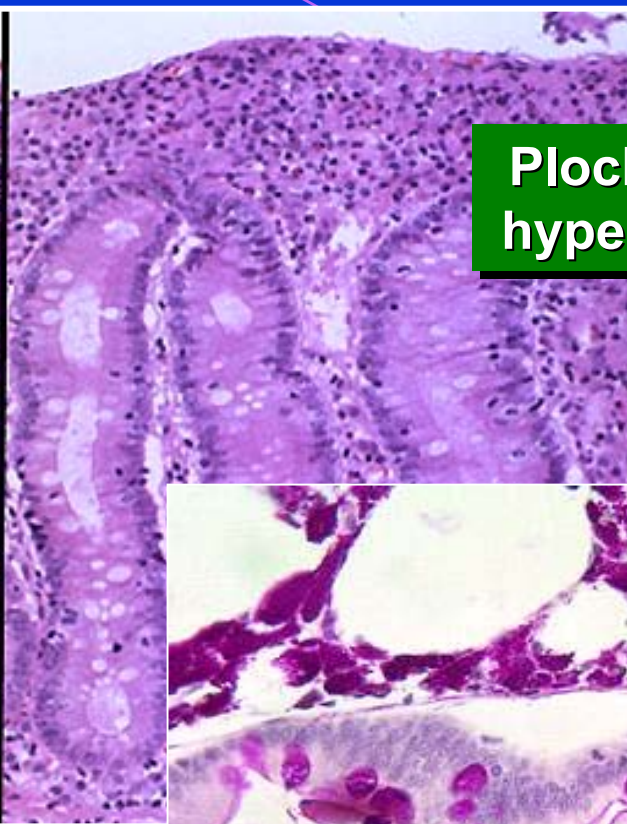

Mozaikový reliéf jejuna,
celiakie

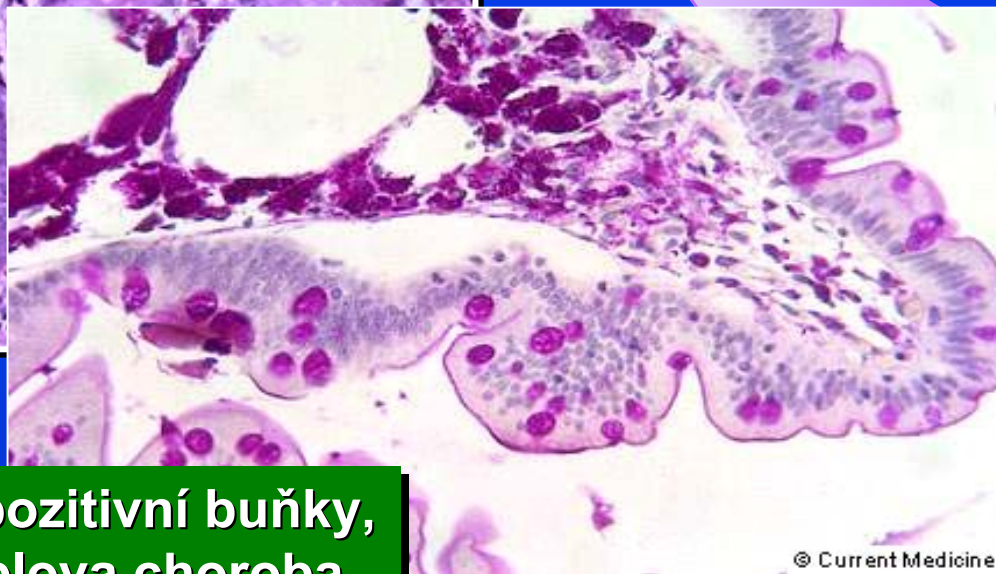
HISTOLOGICKÉ VYŠEŘENÍ BIOPSIE - SLIZNICE

Normální sliznice
jejuna

Plochá, atrofická sliznice,
hyperplasiae krypt, celiakie

PAS pozitivní buňky,
Whiplova choroba

© Current Medicine

VYŠETŘENÍ STOLICE

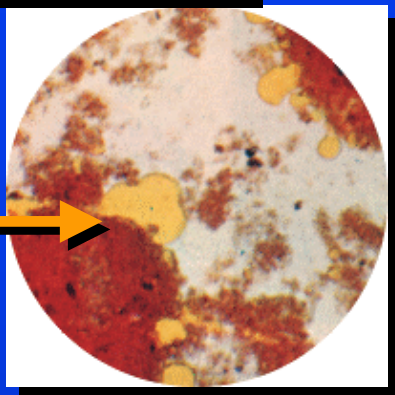
ANALÝZA STOLICE UMOŽŇUJE DIAGNOSTICKÝ PROCES ONEMOCNĚNÍ ZAŽÍVACÍHO ÚSTROJÍ, JATER A PANKREATU. UJASNĚNÍ PŘÍČÍN VEDOUCÍCH K SYMPTOMŮM OVLIVŇUJÍCÍ ZAŽÍVACÍ TRAKT VČETNĚ PRŮJMU, NAUSEY, ZVRACENÍ, EDÉMU, BOLESTÍ, KŘEČÍ, HOREČKY, ZTRÁTY CHUTI APOD.

- DETEKCE NĚKTERÝCH **ENZYMŮ** VE STOLICI K URČENÍ MÍRY PANKREATICKÉ FUNKCE.
- DETEKCE **OKULTNÍHO KRVÁCENÍ** PRO SCREENING KOLOREKTÁLNÍCH TUMORŮ
- DETEKCE PŘÍTOMNOSTI **PARASITŮ**, NAPŘ. LAMBLIE
- DETEKCE A IDENTIFIKACE NĚKTERÝCH TYPŮ **BAKTERIÍ**
- DETEKCE NENATRÁVENÝCH **ZBYTKŮ POTRAVY** PŘI MALABSORPČNÍM SYNDROMU

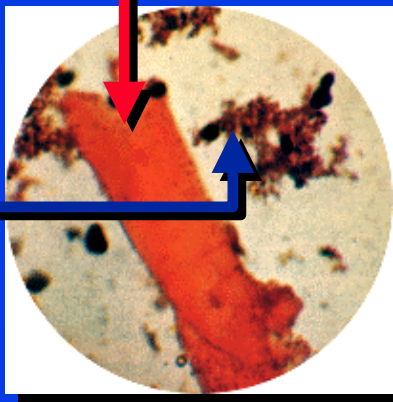
MIKROSKOPICKÉ VYŠETŘENÍ STOLICE

**SVALOVÁ
VLÁKNA**

**ŠKROBOVÁ
ZRNKA**

**TUKOVÉ
KAPĚNKY**

**NATIVNÍ PREPARÁT
ZBYTKY POTRAVY
VLÁKNA CELULÓZY**

BARVENÍ FRIEDIGER'S REAGENS

- SVALOVÁ VLÁKNA ČERVENĚ
- TUKOVÉ KAPĚNKY ŽLUTĚ
- ŠKROBOVÁ ZRNKA TMAVOMODŘE

*Gastroenterologie für die Praxis
München, 1975*

BIOCHEMICKÁ VYŠETŘENÍ VZORKU STOLICE

Anti tTG IgA

Anti Gliadin sclgA

 β -Defensin 2

Zonulin

 α_1 -antitrypsin

Gliadin-33mer

Bile acids

Calprotectin

Lactoferin

Hemoglobin

Haptoglobin

Transferin

Helicobacter pylori Ag

Amyláza

Lipáza

Chymotrypsin

Elastáza - 1

Lysozyme

Albumin

Myeloperoxidáza

PMN Elastáza

EDN Eosi.Deriv.Neurotoxin

PCR / DNA

VYŠETŘENÍ STOLICE - ODBĚR VZORKU

KVANTITATIVNÍ ANALÝZA TUKŮ VE STOLICI

SBĚR STOLICE - 72 hod.

REFERENČNÍ METODA
EXOKRINNÍ FUNKCE PANKREATU

FAT 72 hod.

S-CCK TEST

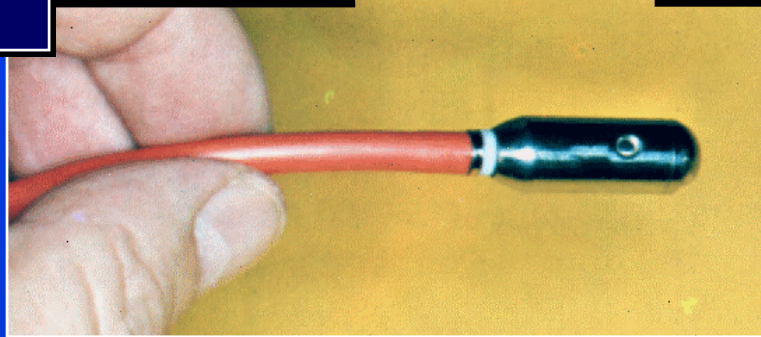
ŽALUDEČNÍ, DUODENÁLNÍ, STŘEVNÍ SONDA

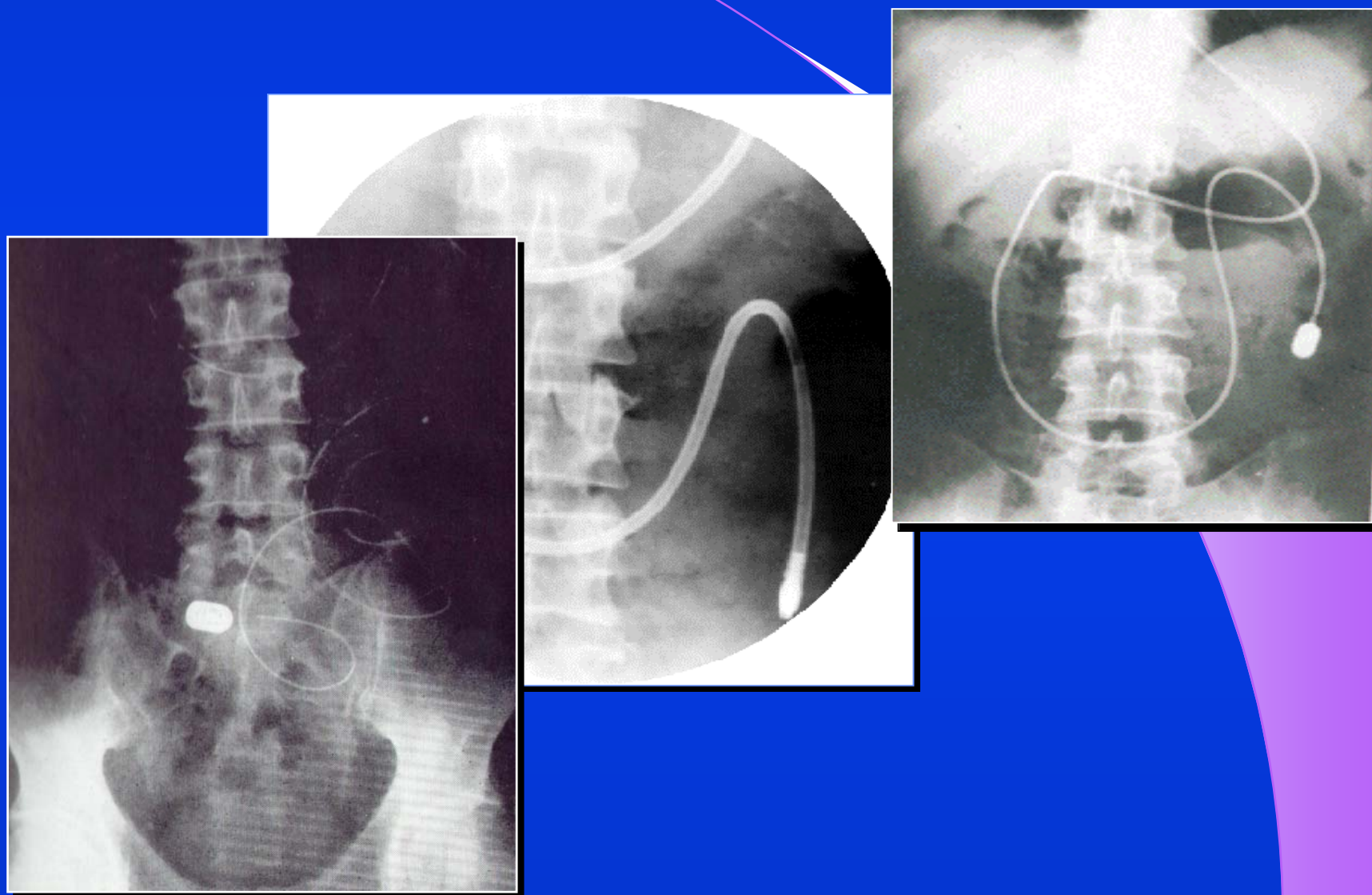
**ŽALUDEČNÍ SONDA
TYP LEVIN**

**CROSBY
KAPSLE**

RTG KONTROLA ZAVEDENÍ SONDY

H₂ MICRO - ANALYZÁTOR

Kód VZP: 15140
249 bodů
klinický kód, GE, odb. 105

PARAMETRY

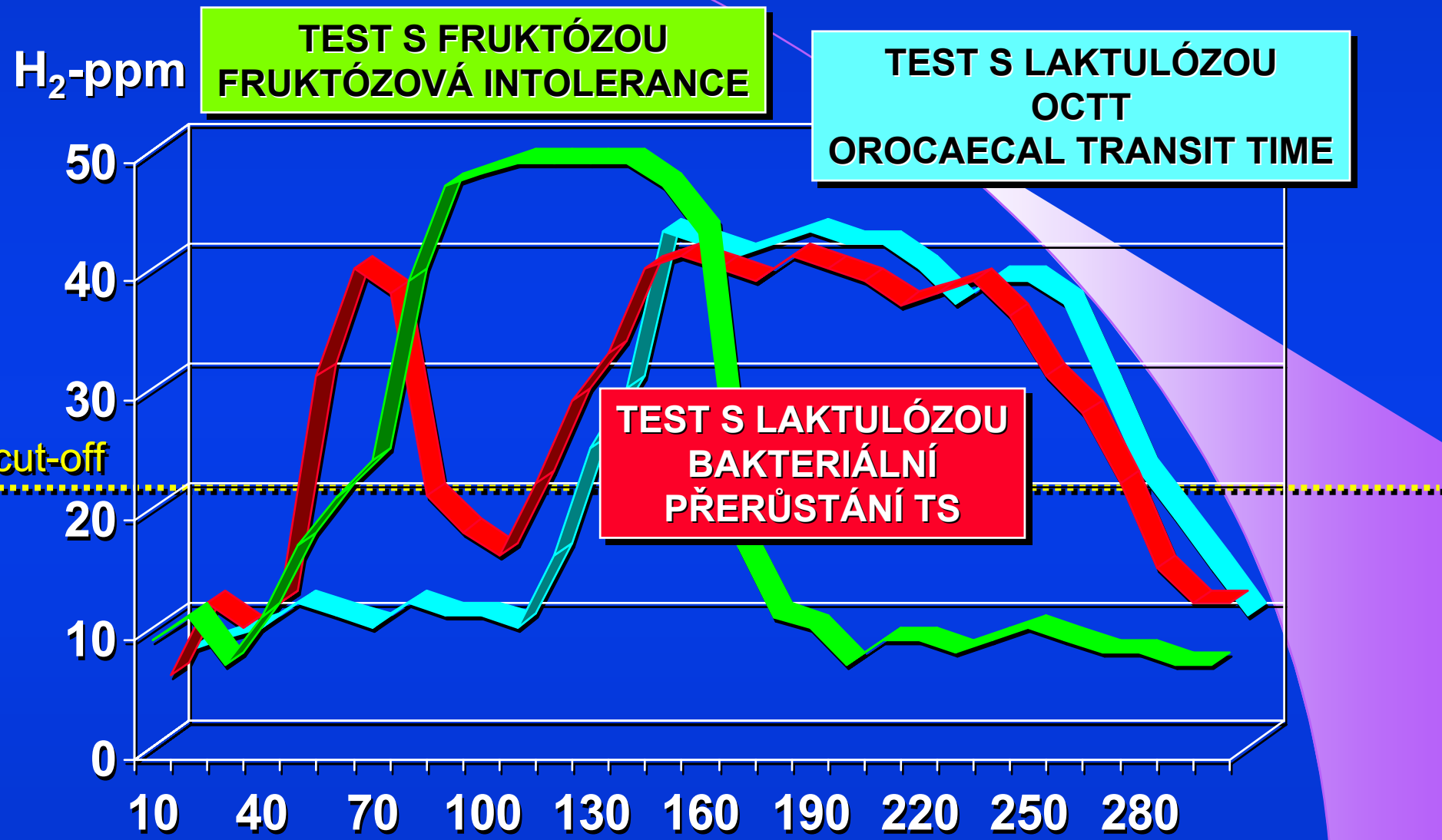
JEDNODUCHÁ OBSLUHA
BATERIOVÝ TYP
REAL-TIME KINETICKÝ SW
ROZSAH MĚŘENÍ 0 - 500 ppm
CITLIVOST 1 ppm

APLIKACE

LAKTÓZOVÁ INTOLERANCE
MALABSORPCE LAKTÓZY
MALABSORPCE SACHARÓZY
MALABSORPCE FRUKTÓZY
BAKTERIÁLNÍ PŘERŮSTÁNÍ
MOTILITA GIT, TRANSIT TIME

APLIKACE H₂ - DECHOVÝCH TESTŮ

H₂/CH₄/CO₂ - LACTOTEST 202

**KOMBINACE STANOVENÍ
VODÍKU, METANU a CO₂
ELIMINACE FAL.NEGATIVITY
- VLIV ANTIBIOTIK
- NÍZKÁ PRODUKCE VODÍKU
- KOREKCE NA CO₂**

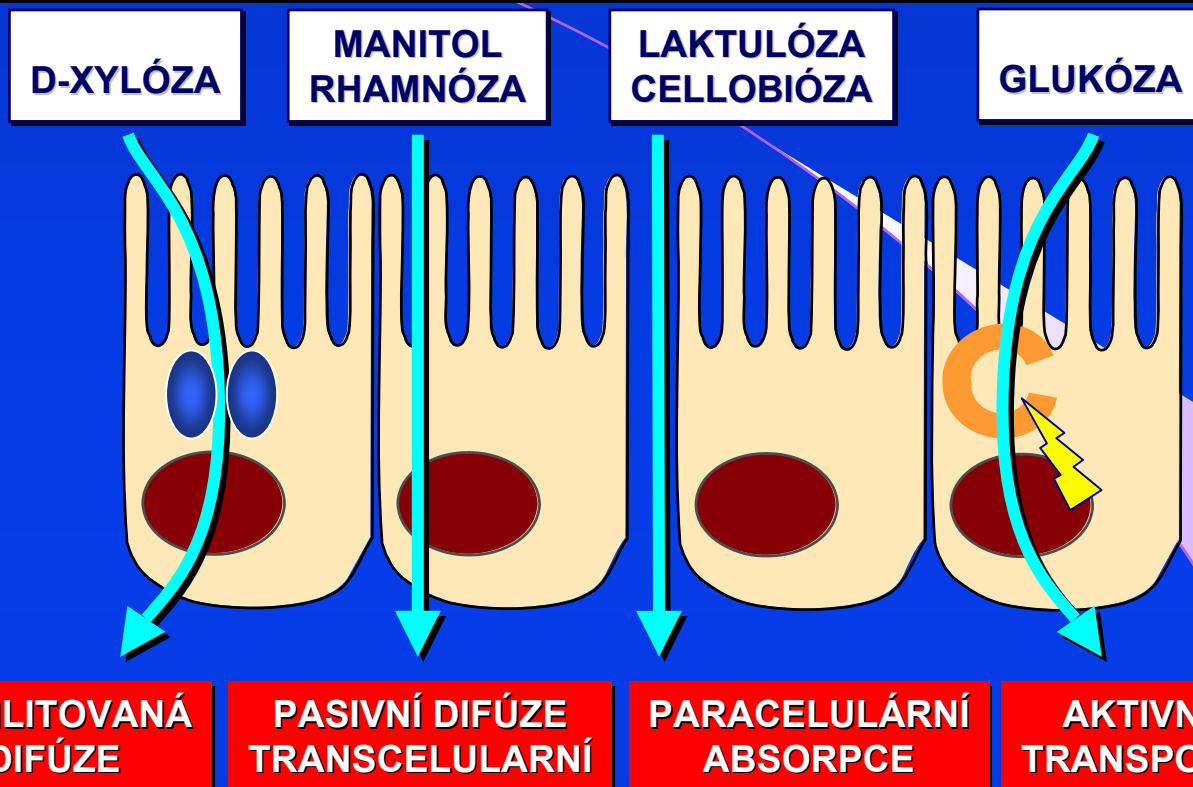
M. Di Stefano, G.R. Corazza

*Role of hydrogen and methane breath testing in gastrointestinal diseases
Digestive and Liver Disease Supplements 2009/3, 40–43*

*Satish S.C. Rao - Ability of the Normal Human Small Intestine to Absorb Fructose:
Evaluation by Breath Testing*

Clinical Gastroenterology and Hepatology 2007/5, 959-963

STŘEVNÍ PERMEABILITA, ABSORPCE

- PERORÁLNÍ PODÁNÍ - LAKTULÓZA 10g MANITOL 2g XYLÓZA 2g
- 5 HODINOVÝ SBĚR MOČI, STANOVENÍ KONCENTRACÍ
- VÝPOČET INDEXU LA/MA, LA/XY

Assessment of intestinal permeability: enzymatic determination of urinary mannitol, raffinose, sucrose and lactose on Hitachi analyzer.
Hessels J. et al. - Clin Chem Lab Med. 2003;41:33-38

**MALABSORPCE-MALDIGESCE-MALASIMILACE
FUNKCE GIT
VYŠETŘOVACÍ METODY
CELIAKIE - GLUTENOVÁ ENTEROPATIE
LAKTÓZOVÁ INTOLERANCE
PANKREATICKÁ INSUFICIENCE
BAKTERIÁLNÍ PŘERŮSTÁNÍ**

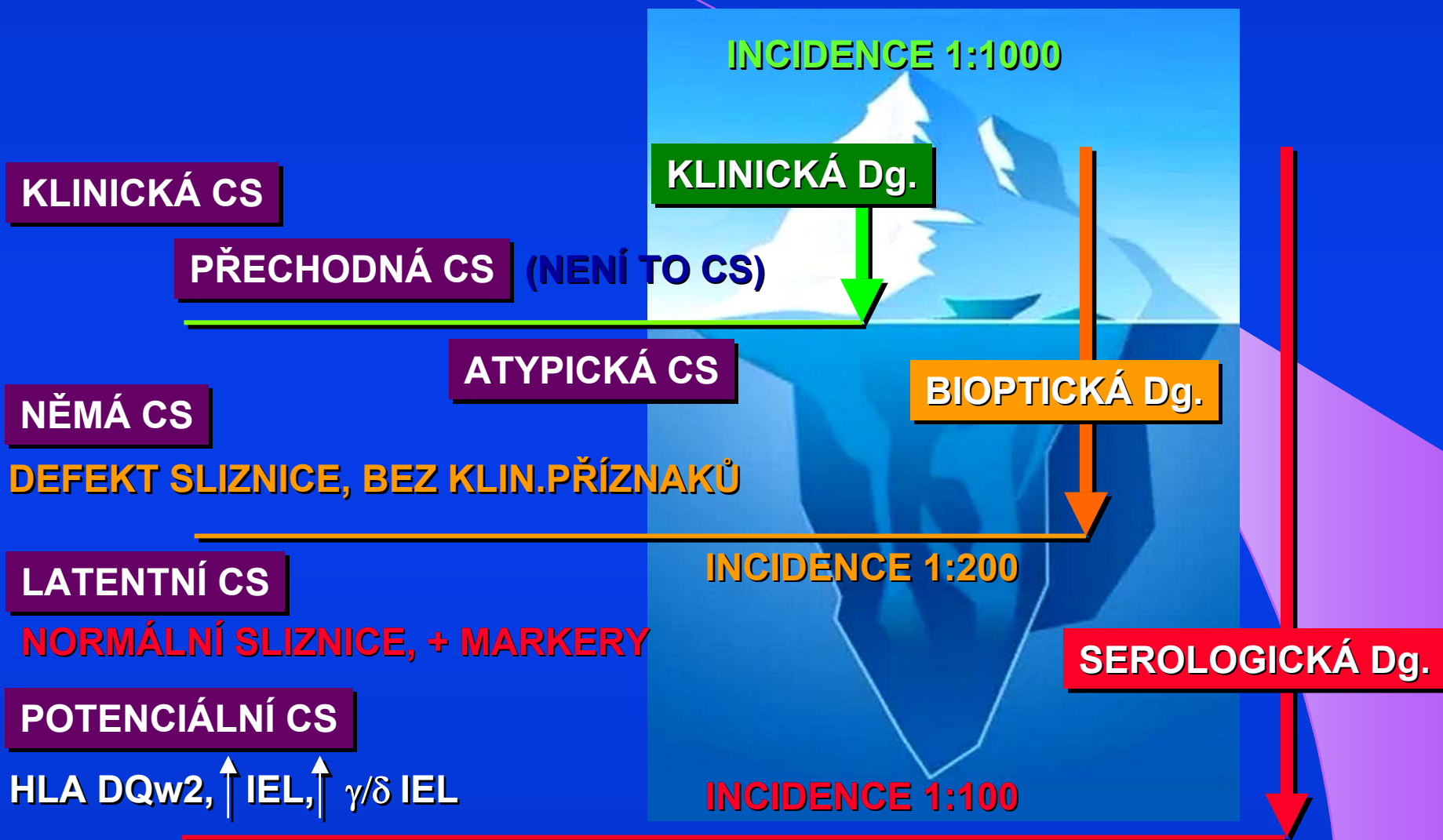

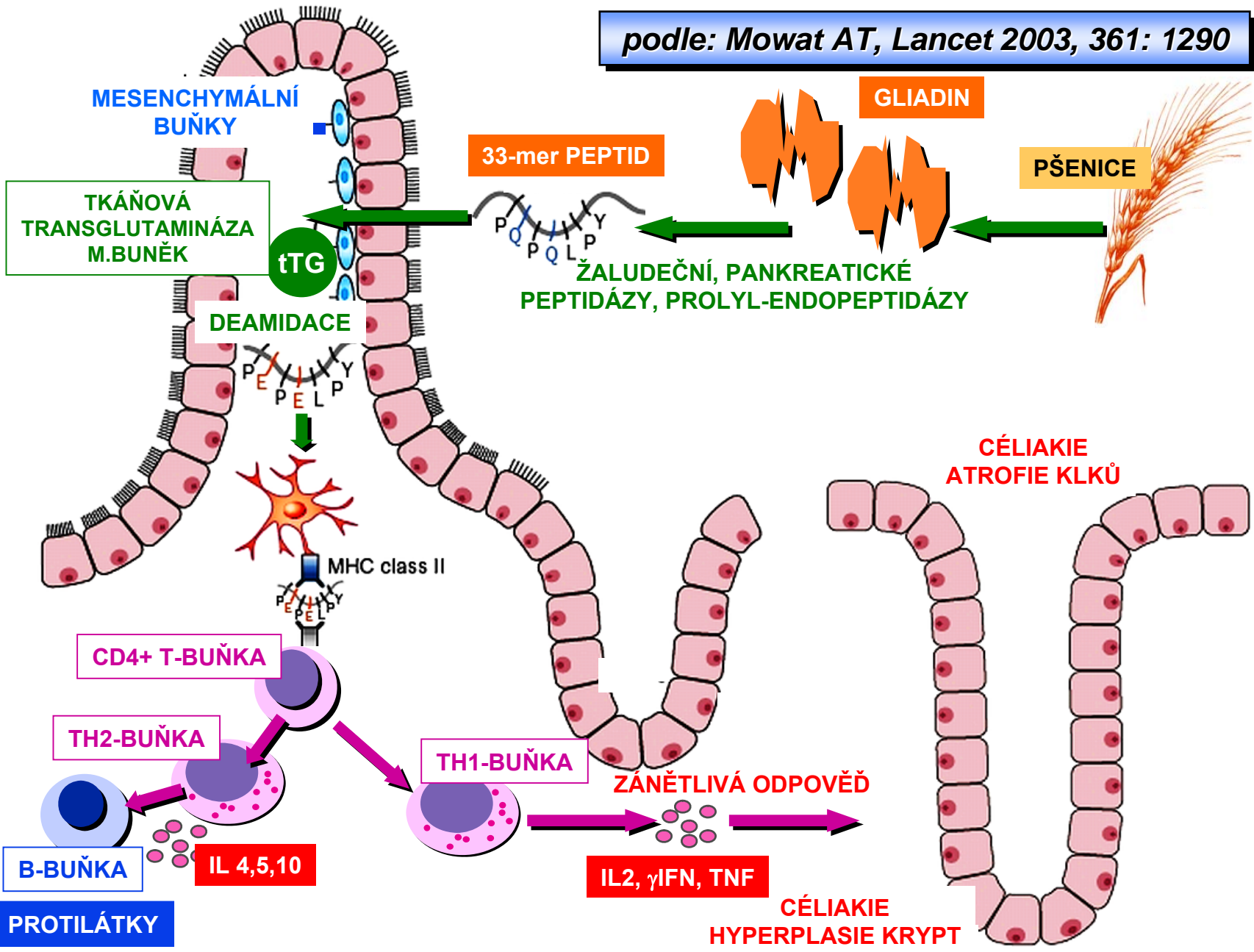
CO JE CÉLIAKIE ?

- **CELOŽIVOTNÍ** ONEMOCNĚNÍ, PERMANENTNÍ STŘEVNÍ INTOLERANCE LEPKU OBILOVIN
- **GENETICKÝM FAKTOREM** JE HLA-B8, HLA-DR3 a HLADQ2
- SPOUŠTĚCÍM FAKTOREM JSOU **GLIADINOVÉ PEPTIDY**
- IMUNOLOGICKÁ ODPOVĚĎ, **AUTOIMUNITNÍ** CHARAKTER ONEMOCNĚNÍ
- POŠKOZENÍ SLIZNICE TENKÉHO STŘEVA
- PROJEVY MALABSORPČNÍHO SYNDROMU
- ODPOVĚĎ NA **BEZLEPKOVOU DIETU**

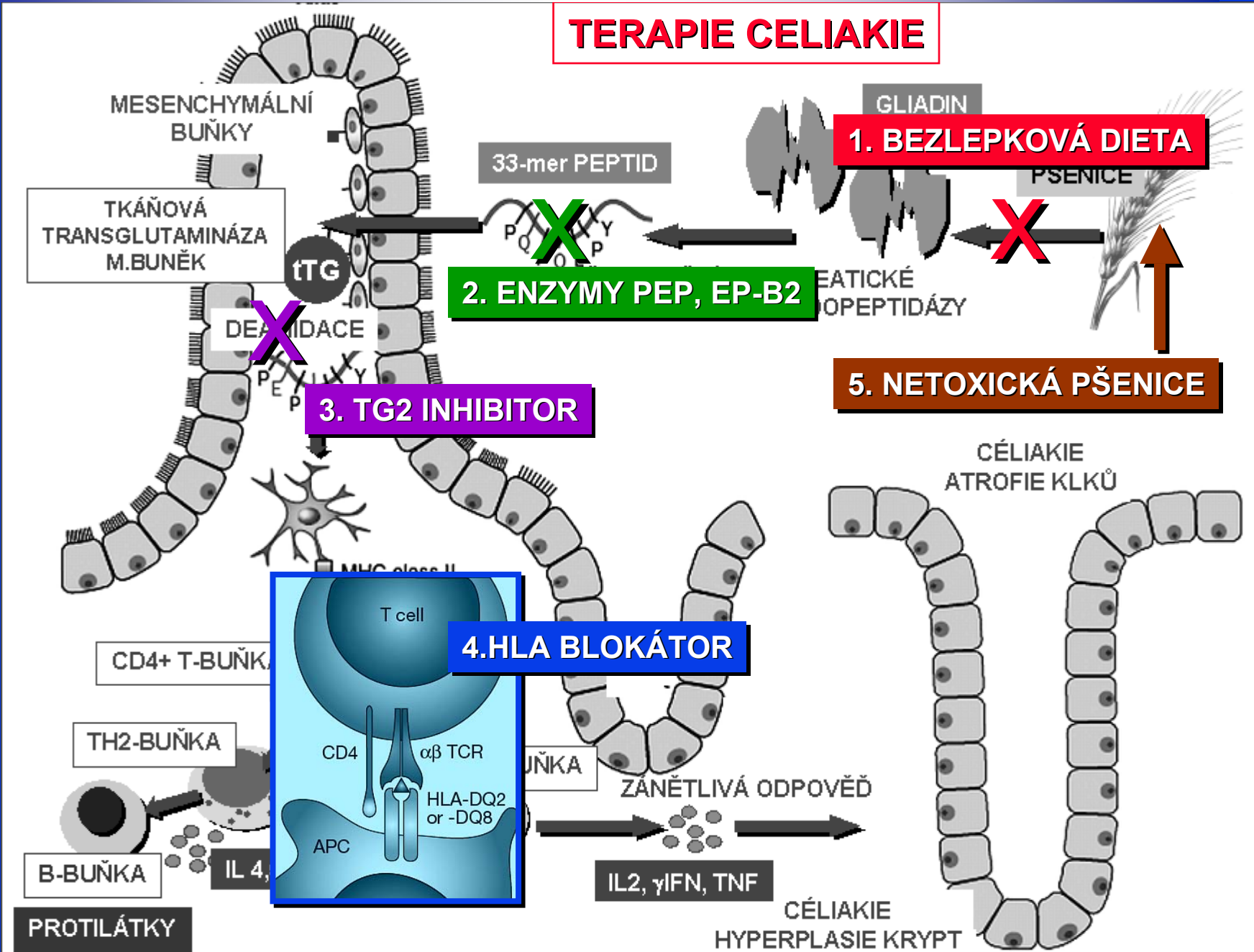
INCIDENCE CELIAKIE - HYPOTÉZA LEDOVCE

podle: Mowat AT, Lancet 2003, 361: 1290

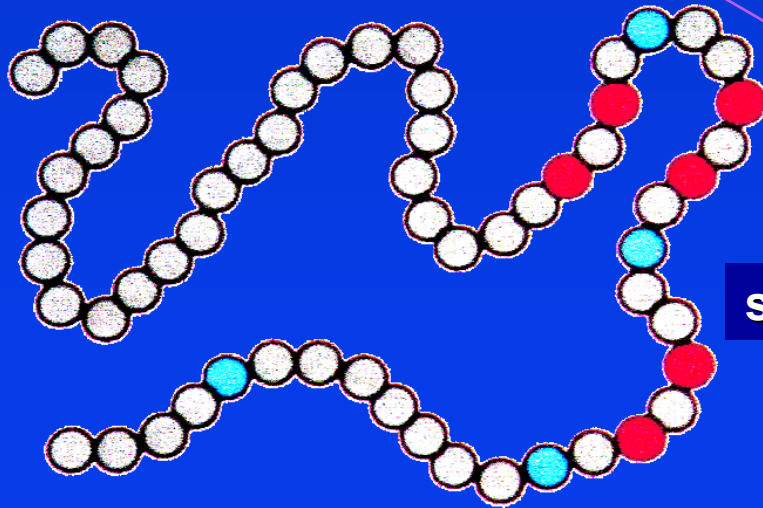

TERAPIE CELIAKIE

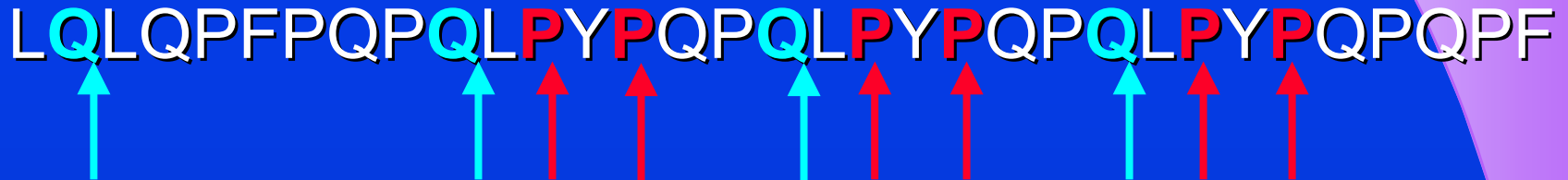
CELIAKIE - TERAPIE: ENZYMATICKÁ HYDROLÝZA

sekvence gliadinu

ALV003 - Phase I Trial
Alvine Pharmaceuticals
February 13, 2008

33-mer rezistentní peptid

EP-B2 (Barley)
Cysteine endoprotease B-isoform 2
MW 43.7 kD

SC-PEP (Sphingomonas capsulata)
Prolyl endopeptidase
MW 80.4 kD

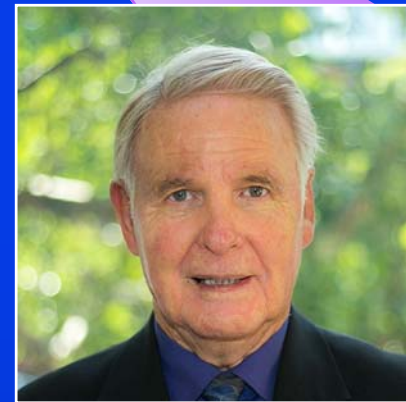
CELIAKIE - DETOXIFIKACE GLIADINU CARICAINEM

GLUTEGUARD JE EXTRAKTEM Z CARICA PAPAYA, OBSAHUJE ENZYM CARICAIN A DALŠÍ PROLYL-ENDOPEPTIDÁZY, NELÉČÍ CELIAKII, JE POTRAVINOVÝM DOPLŇKEM, CENA ZA 60 TABLET JE 44 AUD (850.- Kč)

Q Q P Y P Q P Q

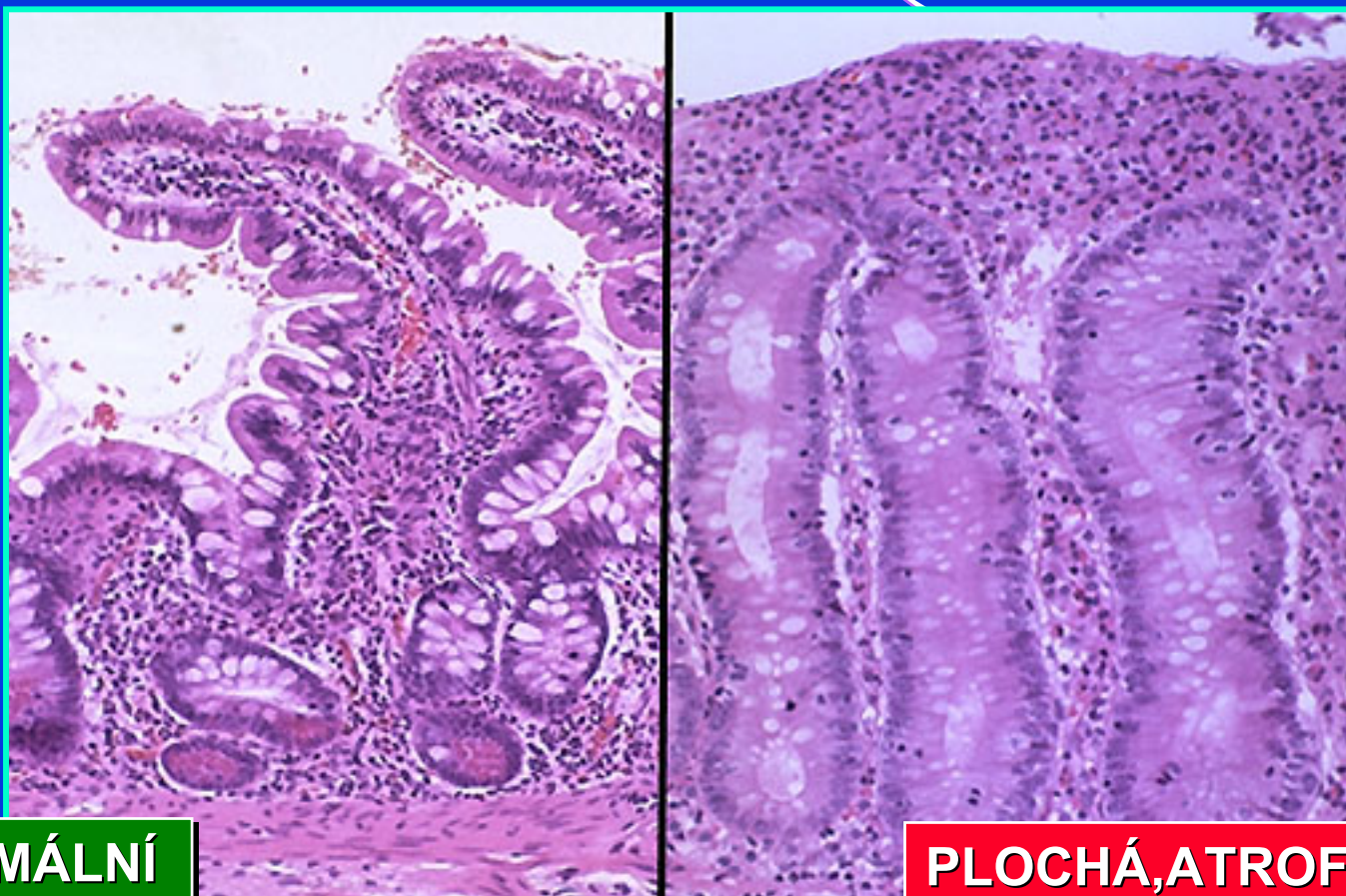
CARICAIN
(Carica Papaya.)

The Significance of Key Amino Acid Sequences in the Digestibility and Toxicity of Gliadin Peptides in Celiac Disease. Cornell HJ, Stelmasiak T. International Journal of Celiac Disease, 2016, Vol. 4, No. 4, 113-120

CÉLIAKÁLNÍ SPRUE - HISTOLOGIE

MIKROSKOPICKÝ OBRAZ SLIZNICE TENKÉHO STŘEVA

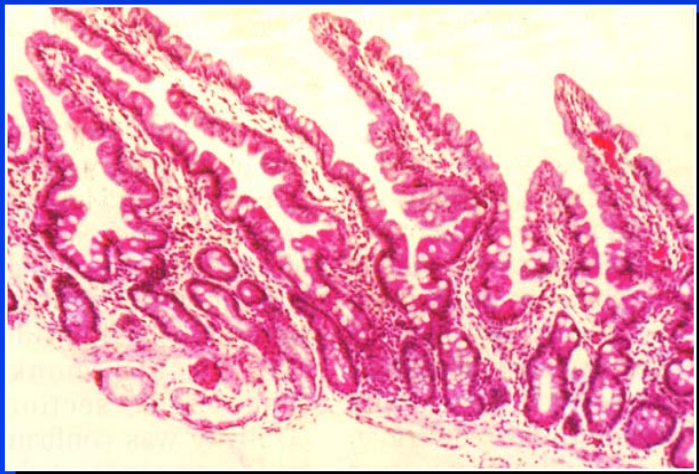

**NORMÁLNÍ
SLIZNICE**

**PLOCHÁ, ATROFICKÁ
SLIZNICE**

VLIV BEZLEPKOVÉ DIETY NA SCREENING, DIAGNÓZU

NORMÁLNÍ SLIZNICE

NEGATIVNÍ PROTILÁTKY

**ZDRAVÁ OSOBA
CELIAKIE NA DIETĚ**

**CELIAKIE NA DIETĚ ?
JINÁ AUTOIMUNITA ?**

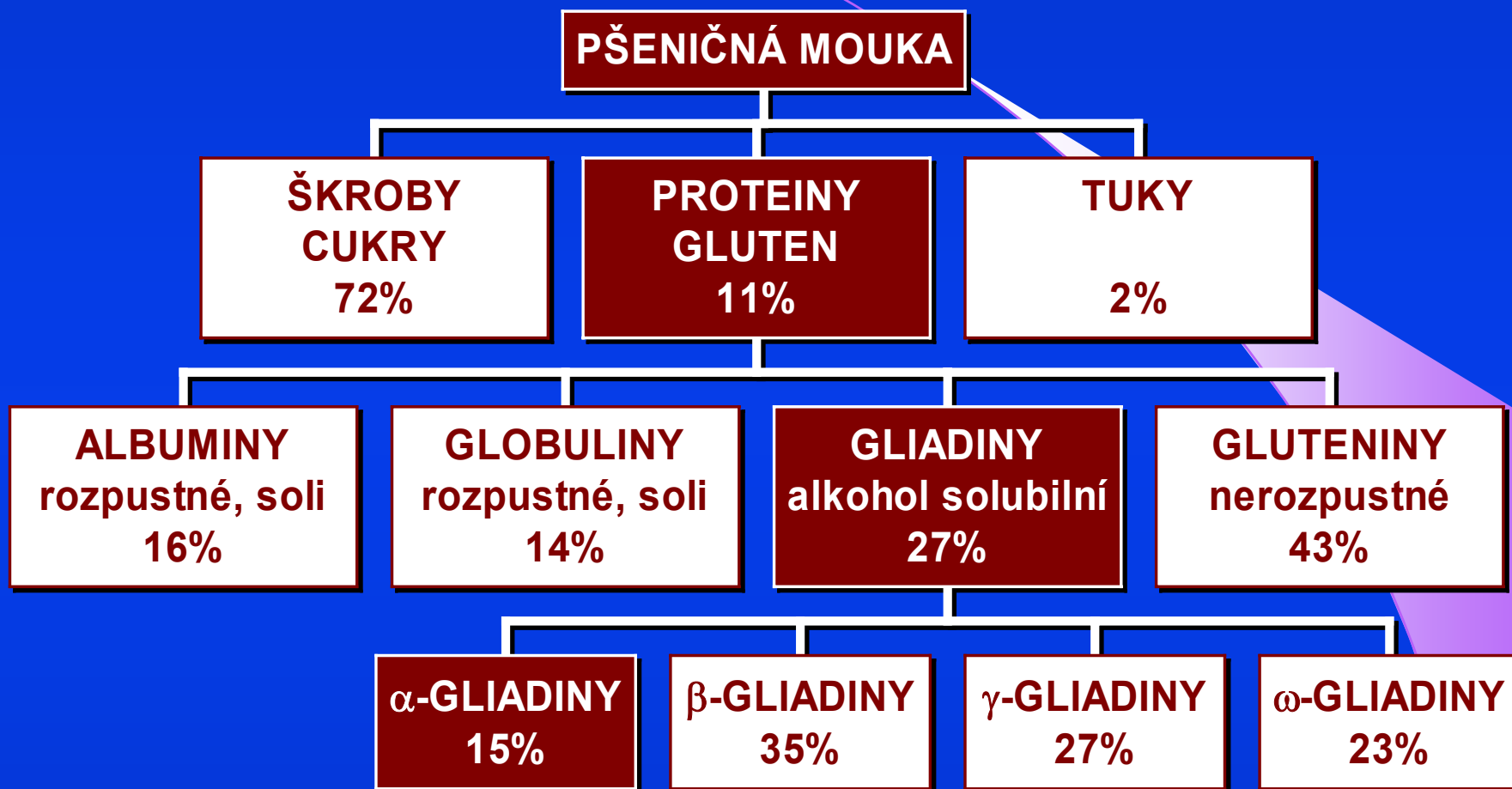
**FLORIDNÍ CELIAKIE
BEZ DIETY**

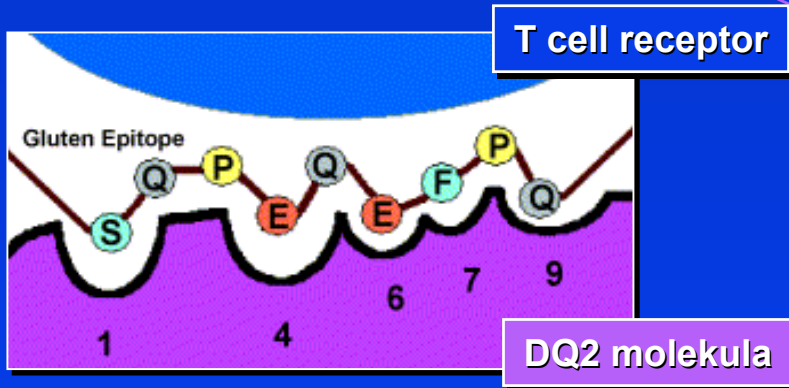

TOTÁLNÍ ATROFIE

POZITIVNÍ PROTILÁTKY

MOUKA - GLUTEN - GLIADIN

PATOGENICITA PRO CS KLESÁ

PŠENICE	ŽITO	JEČMEN	OVES	RÝŽE	KUKUŘICE	ČIROK	PROSO
GLIADIN	SECALIN	HORDEIN	AVENIN	ORYZENIN	ZEIN	KAFIRIN	PANICIN

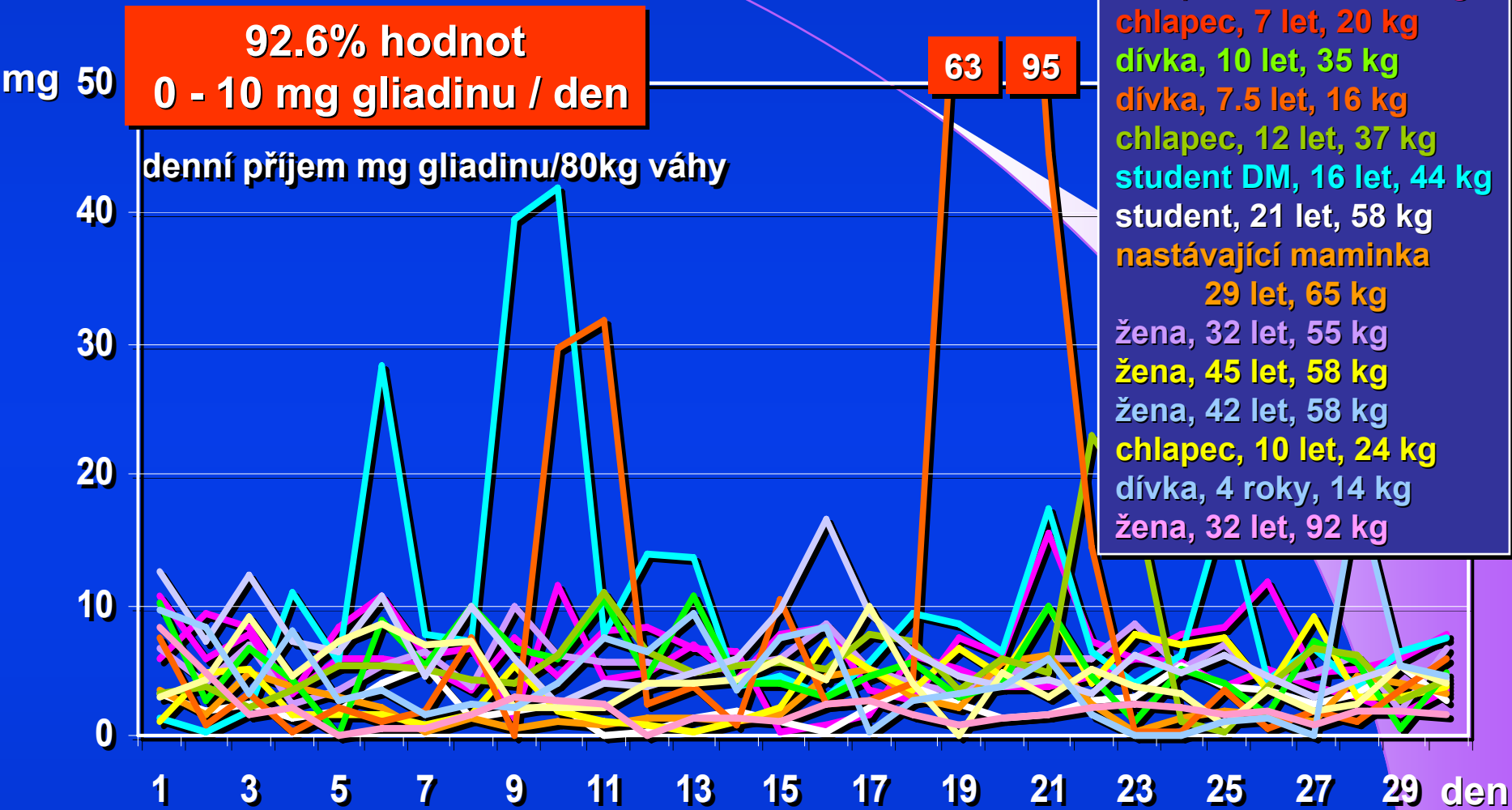

**mAb
Gliadin
standard**

SPECIFICITA TESTU KLESÁ

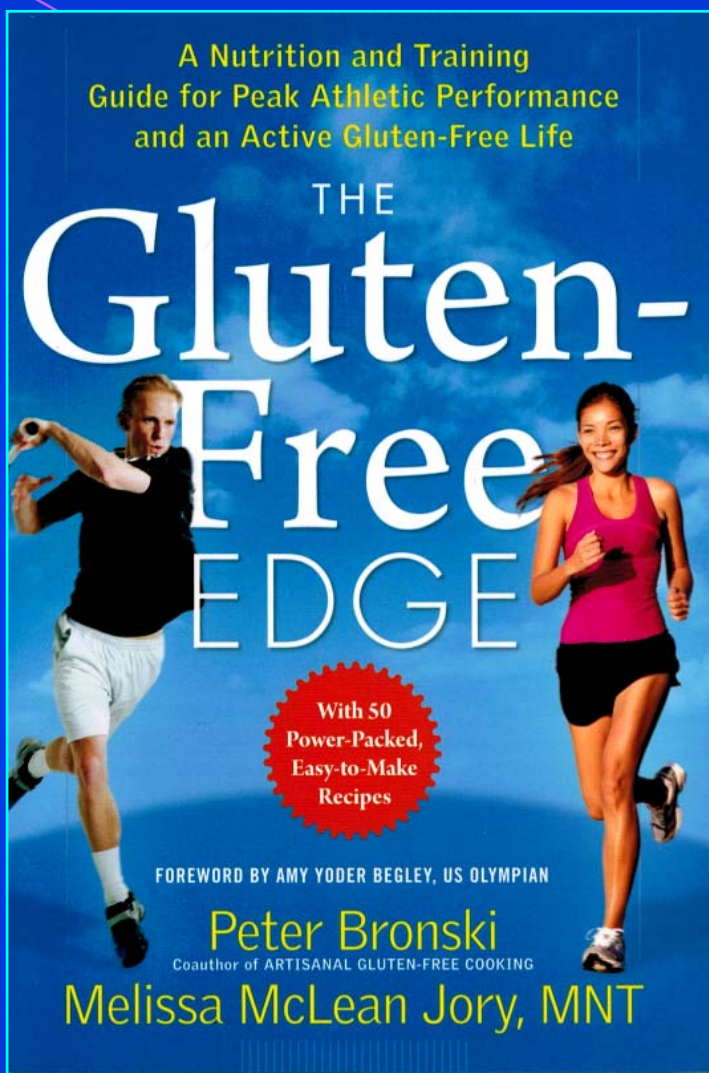
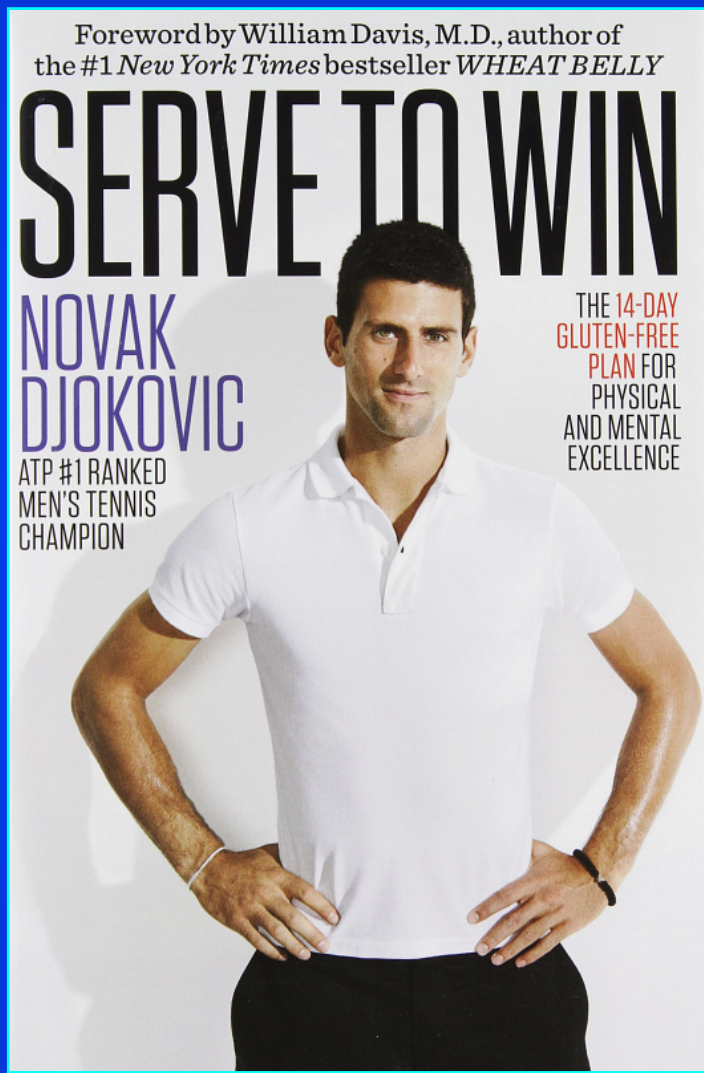

DENNÍ PŘÍJEM GLIADINU

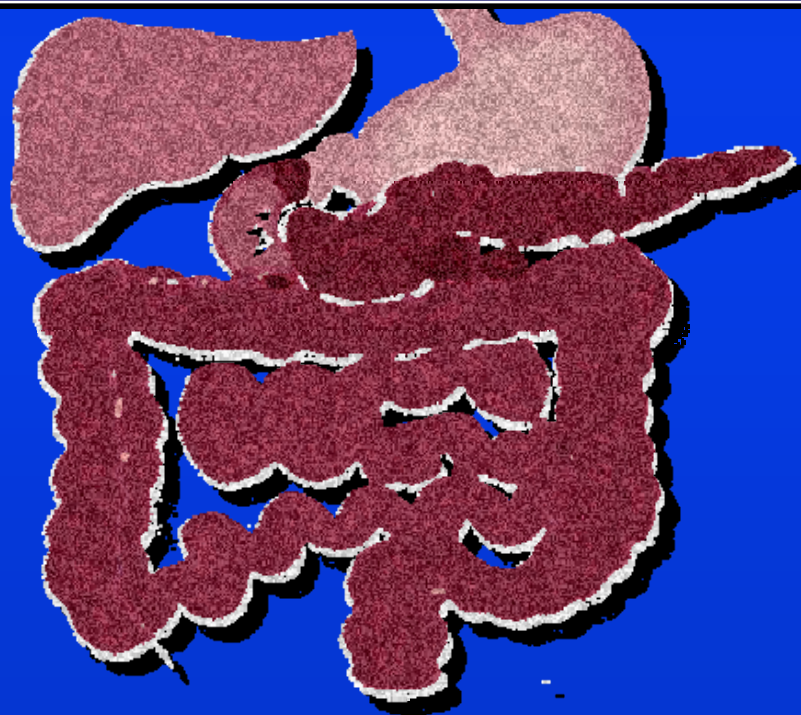
*Monitoring of Daily Gliadin Intake in Patients on Gluten-free Diets.
Gabrovská D., Kocna P., et al.: Prague Medical Report 2011, 112 (1): 5 – 17*

ZÁJEM O BEZLEPKOVOU DIETU MÁ 20% AMERIČANŮ

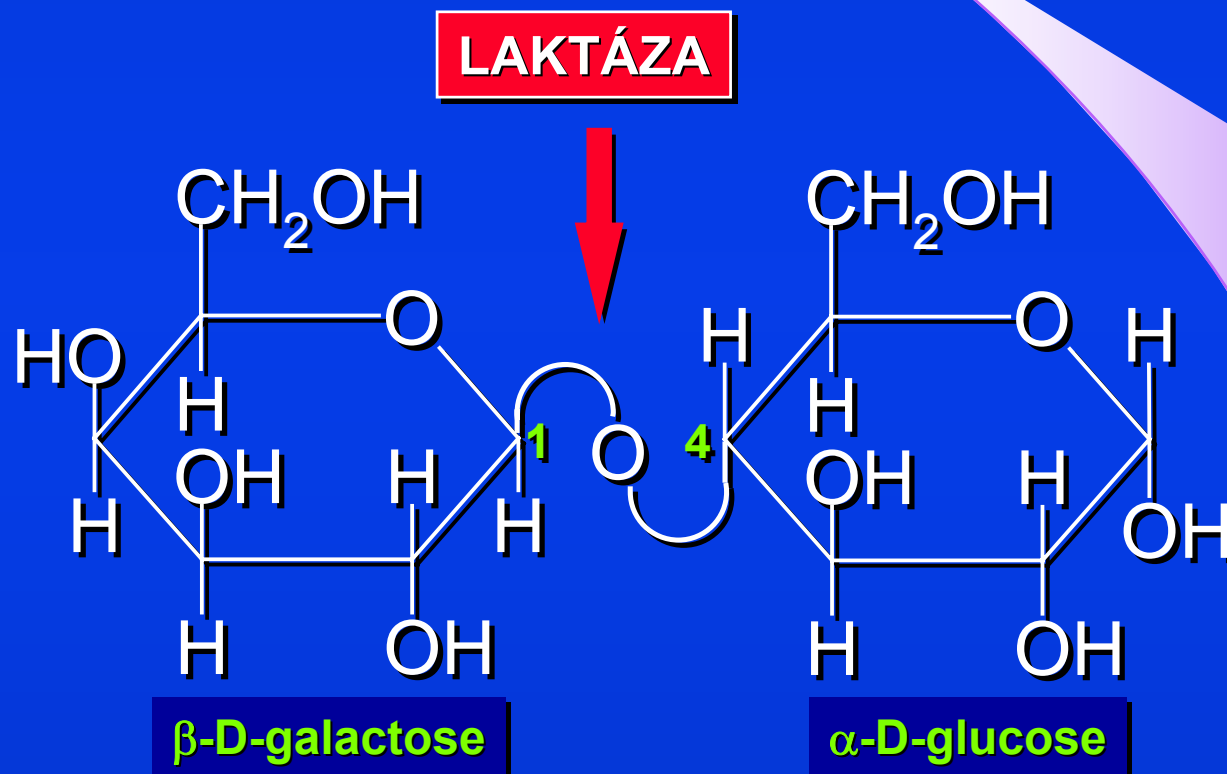

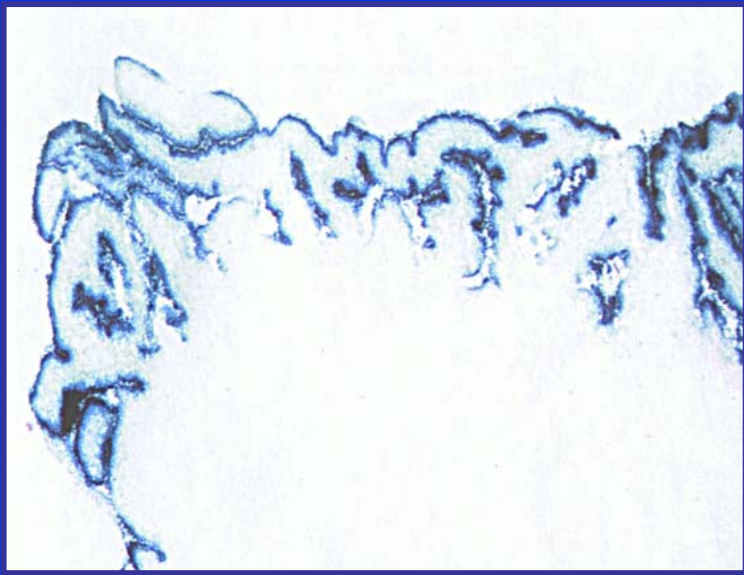
**MALABSORPCE-MALDIGESCE-MALASIMILACE
FUNKCE GIT
VYŠETŘOVACÍ METDOY
CELIAKIE - GLUTENOVÁ ENTEROPATIE
LAKTÓZOVÁ INTOLERANCE
PANKREATICKÁ INSUFICIENCE
BAKTERIÁLNÍ PŘERŮSTÁNÍ**

LAKTÁZOVÁ INTOLERANCE

DISACHARID - LAKTÓZA JE HYDROLYZOVÁN
STŘEVNÍ DISACHARIDÁZOU

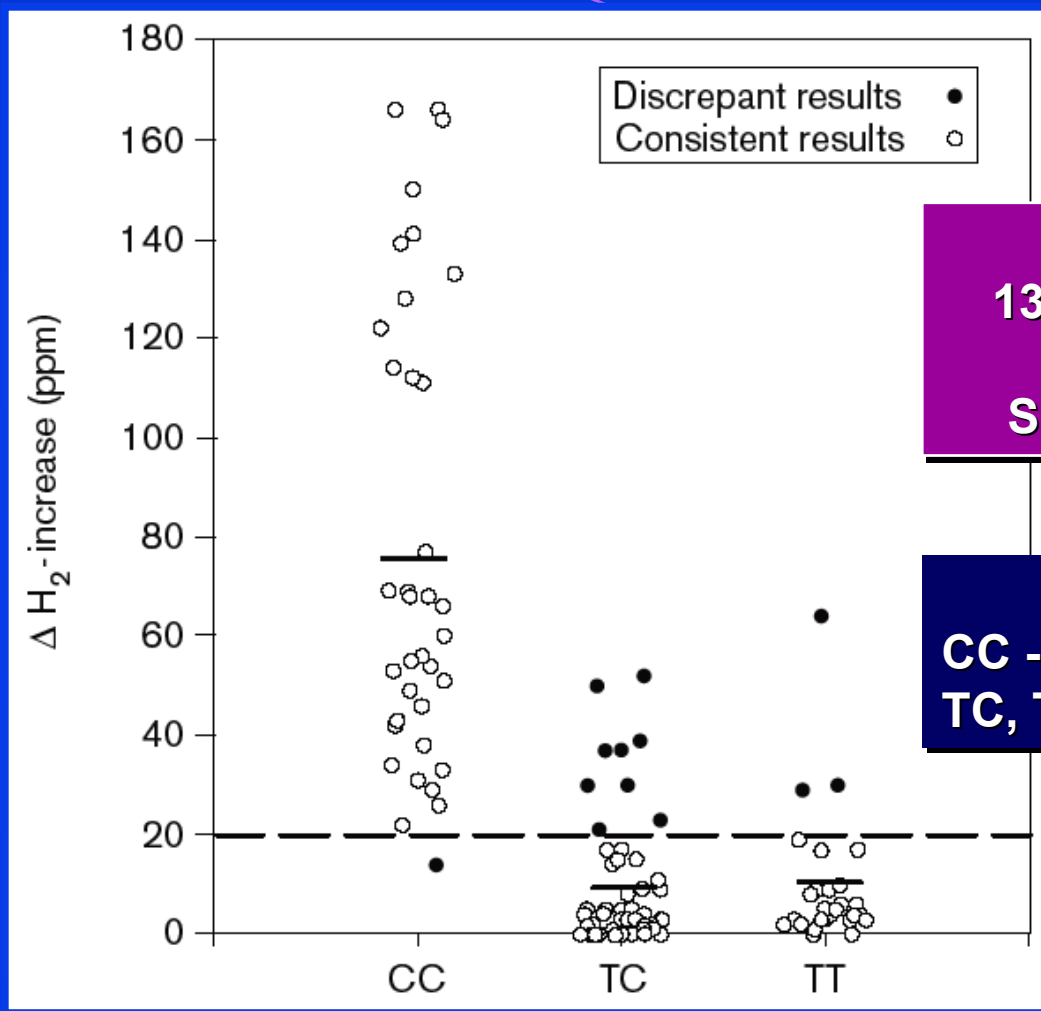

DIAGNOSTIKA LAKTÁZOVÉ INTOLERANCE

**HISTOCHEMICKÝ PRŮKAZ
AKTIVITY LAKTÁZY
V KARTÁČOVÉM LEMU ENTEROCYTU
IMUNOHISTOCHEMICKÁ DETEKCE**

**MODERNÍ RAPID TEST
DETEKCE AKTIVITY LAKTÁZY
CHROMOGENNÍ METODOU**

**PCR DETEKCE
13910 T/C POLYMORFISMU
KORELACE
S H₂-DECHOVÝM TESTEM**

**GENOTYPY 13910
CC - INTOLERANCE LAKTÓZY
TC, TT - TOLERANCE LAKTÓZY**

*Hogenauer C, Hammer H.F., Mellitzer K., Renner W., Krejs G.J., Toplak H.
Evaluation of a new DNA test compared with the lactose
hydrogen breath test for the diagnosis of lactase non-persistence
European Journal of Gastroenterology & Hepatology 2005, 17:371–376*

TEST LAKTÓZOVÝ ^{13}C / ^2H - GLUKÓZOVÝ

PERORÁLNÍ PODÁNÍ KOMBINACE CUKRŮ

25 g ^{13}C -laktózy + 0.5 g 6,6- $^2\text{H}_2$ -glukózy

ODBĚR KRVE - 45, 60, 75 min

STANOVENÍ V PLASMĚ

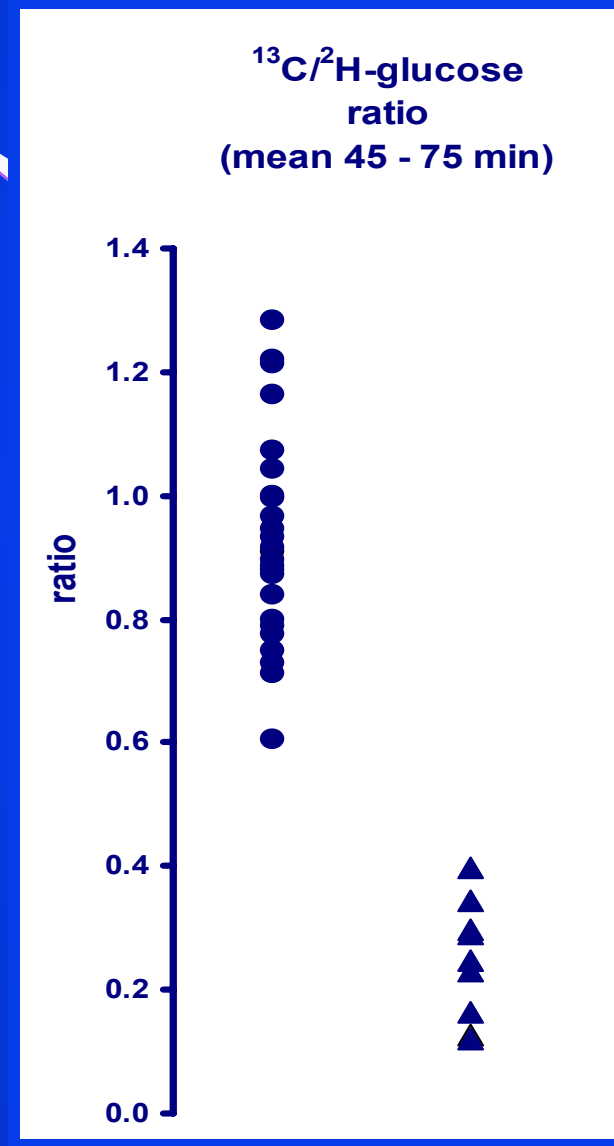
 ^{13}C -glucose enrichment - GC/IRMS $^2\text{H}_2$ -glucose enrichment - GC/MS

VÝPOČET INDEXU LDI (Lactose Digestion Index)

*New trends in laboratory methods for intestinal
digestion and absorption*

*Frans Stellaard, University Medical Center Groningen,
The Netherlands*

*VIIth Czech National Congress of Clinical Biochemistry,
Olomouc, 11-13.9.2005*

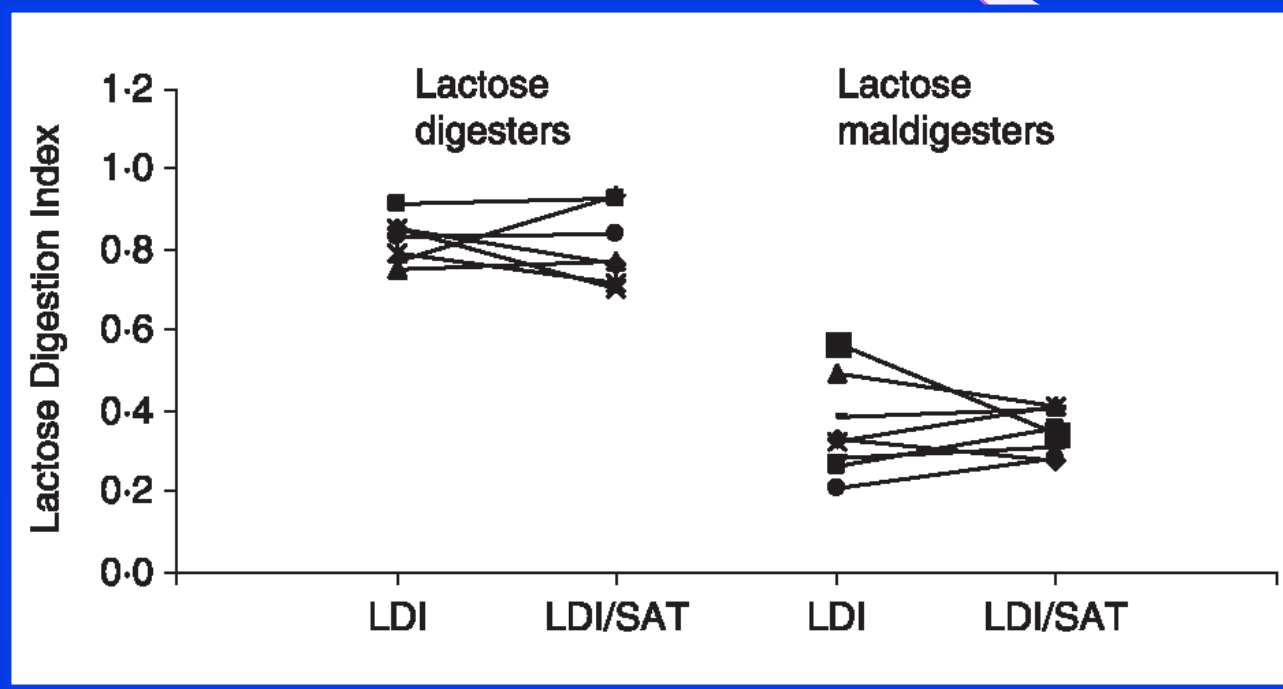

KOMBINOVANÝ LDI - SAT INDEX

LDI: 25 g ^{13}C -laktózy + 0.5 g 6,6- $^2\text{H}_2$ -glukózy

^{13}C -glucose enrichment - GC/C/IRMS; $^2\text{H}_2$ -glucose enrichment - GC/MS

SAT: 5 g laktulózy, 1 g L-rhamnózy; hladina cukrů v moči - GC

Combined LDI/SAT test to evaluate intestinal lactose digestion and mucosa permeability. Koetse HA, Klaassen D, van der Molen AR, Elzinga H, Bijsterveld K, Boverhof R, Stellaard F. Eur J Clin Invest. 2006; 36(10): 730 - 736

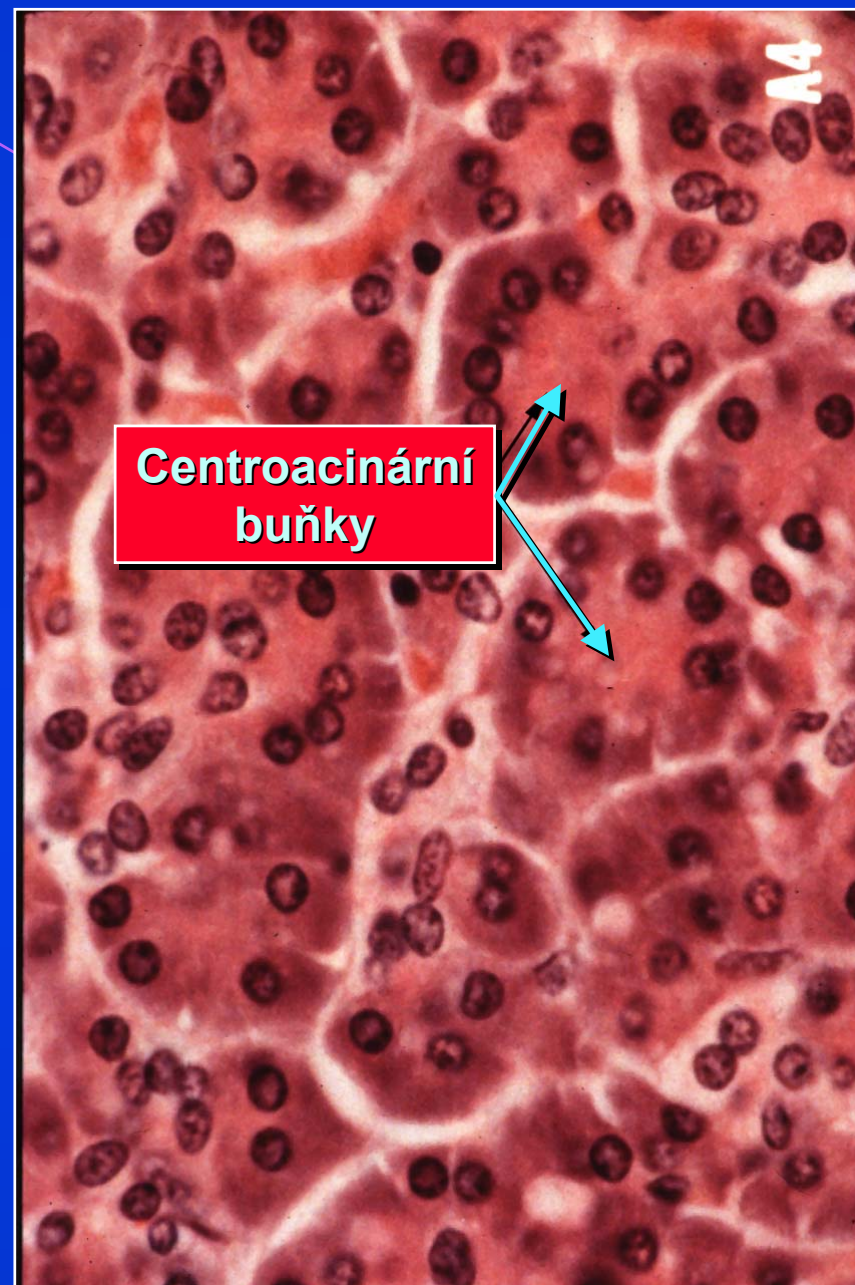
**MALABSORPCE-MALDIGESCE-MALASIMILACE
FUNKCE GIT
VYŠETŘOVACÍ METDOY
CELIAKIE - GLUTENOVÁ ENTEROPATIE
LAKTÓZOVÁ INTOLERANCE
PANKREATICKÁ INSUFICIENCE
BAKTERIÁLNÍ PŘERŮSTÁNÍ**

EXOKRINNÍ PANKREAS SEKREČNÍ ACINY

PANKREATICKÉ ENZYMY pH OPTIMUM

α - AMYLÁZA	6.5 -7.2
LIPÁZA	7 - 9
FOSFOLIPÁZA A ₂	5.8 -7.7
FOSFOLIPÁZA B	6
ELASTÁZA	8.6
TRYP SIN	7 - 9
CHYMOTRYP SIN	7.5 - 8.5
KARBOXYPEPTIDÁZA	7.5 - 7.8
KALIKREINY	7 - 8

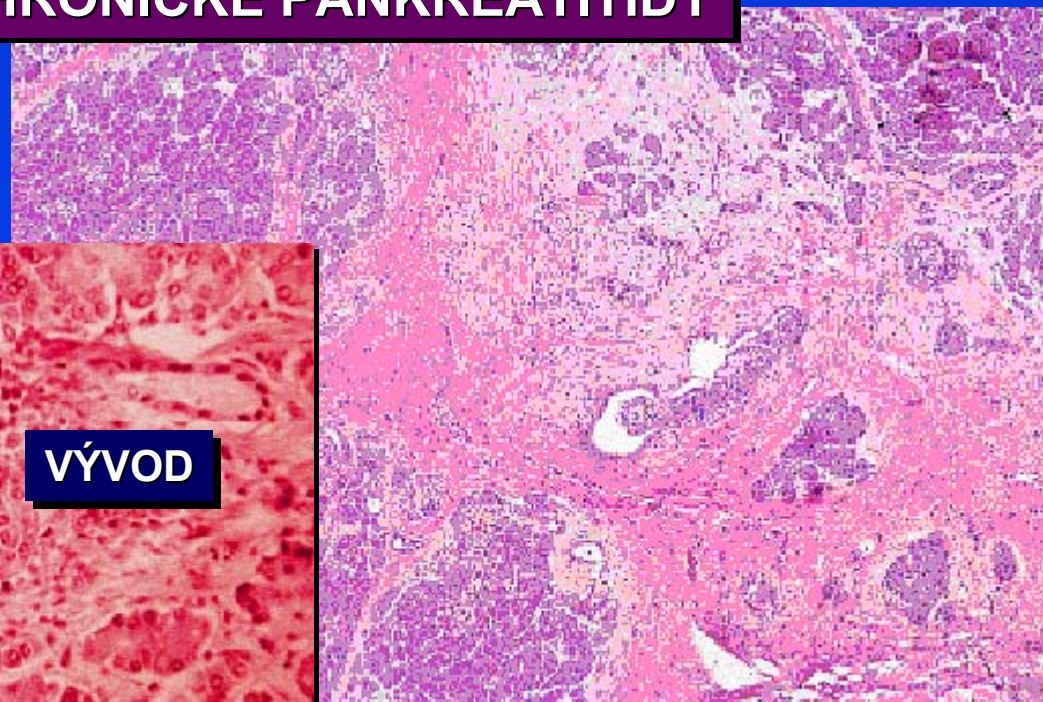
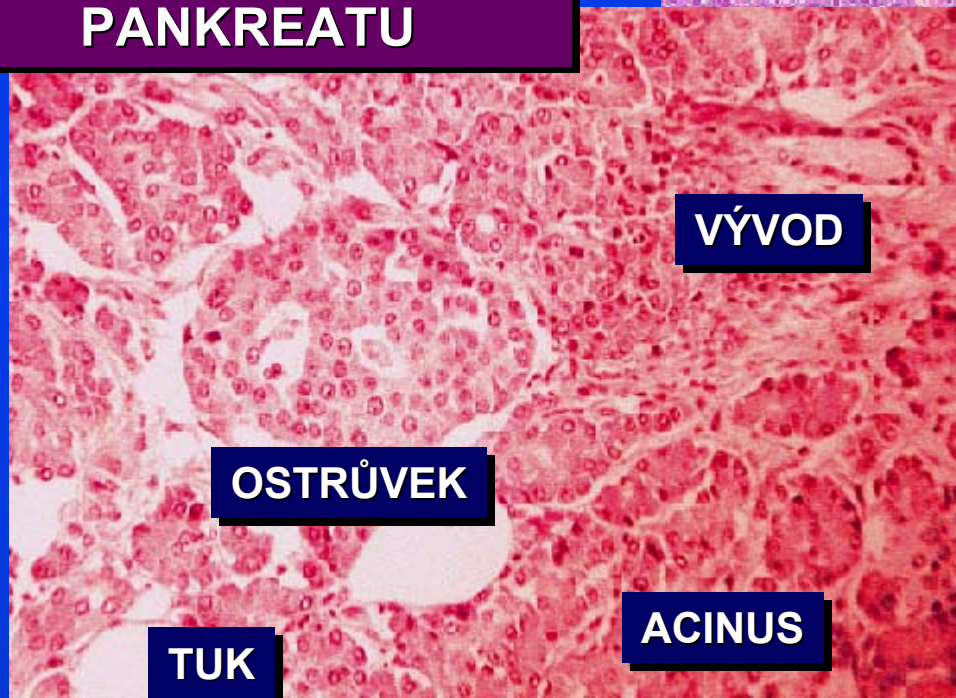

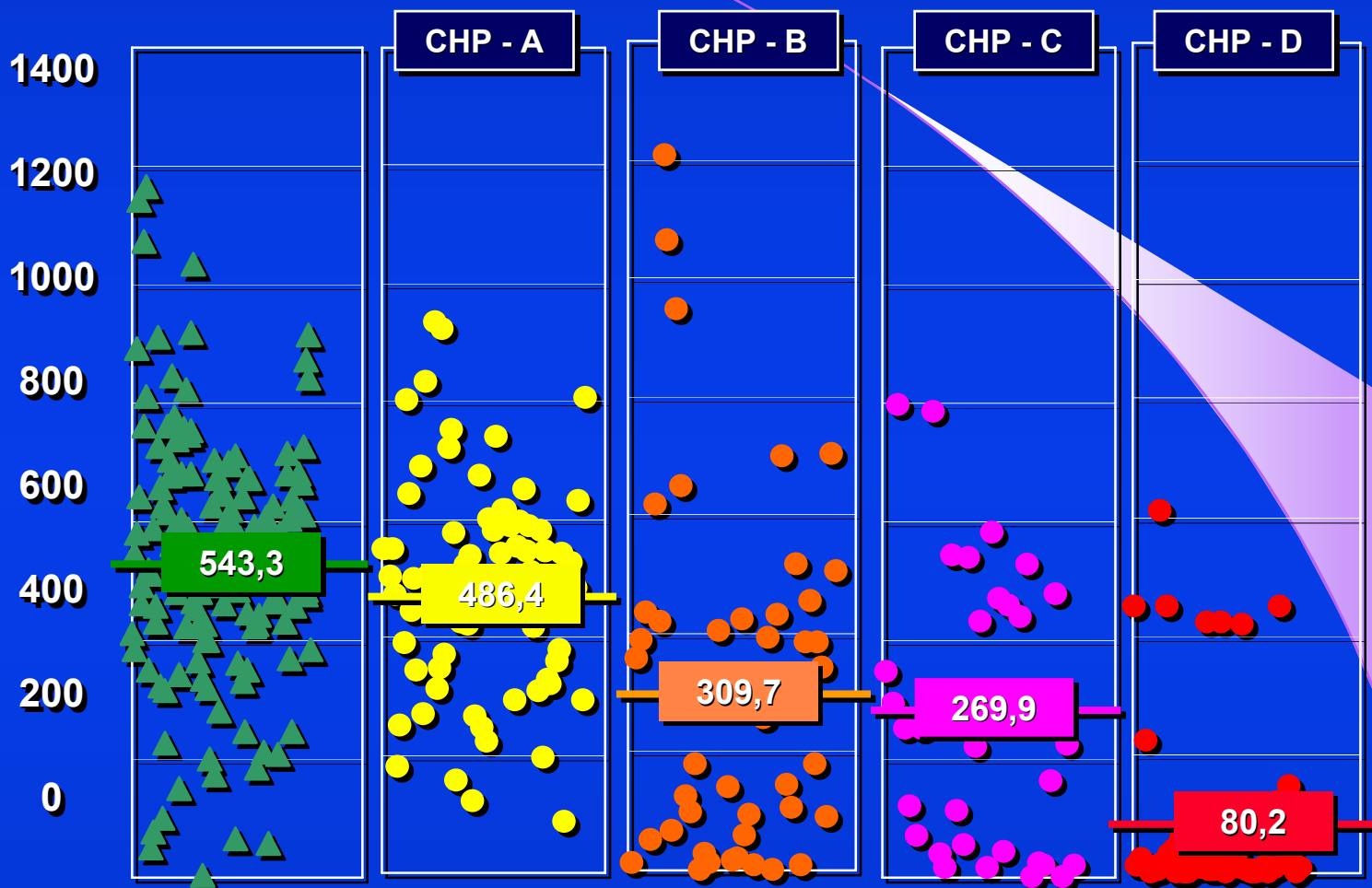
CHRONICKÁ PANKREATITÍDA

HISTOLOGICKÝ OBRAZ CHRONICKÉ PANKREATITÍDY

HISTOLOGICKÝ OBRAZ PANKREATU

STANOVENÍ ELASTÁZY-I VE STOLICI PŘI CHP

368 VZORKŮ STOLICE ScheboTech ELISA ELASTÁZA 1
155 KONTROL (NON-CHP), 213 CHP KLASIFIKOVÁNO A-B-C-D

^{13}C - DECHOVÉ TESTY FUNKCE PANKREATU**VOLBA SUBSTRÁTU**

➤ ^{13}C - TRIOLEIN

➤ ^{13}C - HIOLEIN

➤ ^{13}C - MIXED

TRIGLYCERIDE

➤ ^{13}C - CHOLESTERYL

OCTANOATE

➤ ^{13}C - TRIPALMITIN

➤ ^{13}C - TRIOCTANOIN

➤ ^{13}C - STARCH

➤ ^{13}C - BzTyrAla

STEATORHEA > 11 - 14 g/den

INTRALUMINÁLNÍ LIPOLÝZA

SPECIFICITA K PANKREATICKÉ LIPÁZE

VÝDEJ LIPÁZY < 90 kU/hod

PANKREAT. CHOLESTEROL ESTERÁZA

STEATORHEA > 11 g/den

MALABSORPCE TUKŮ

TKÁŇOVÉ POŠKOZENÍ, FIBRÓZA > 30%

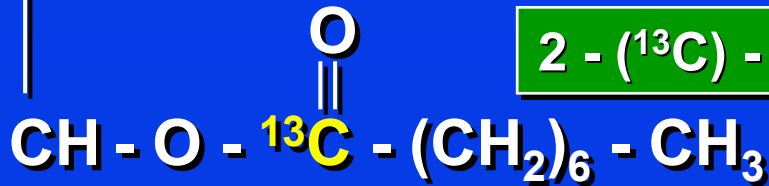
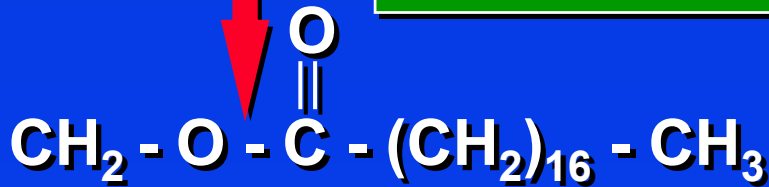
SEKRECE AMYLÁZY < 10%

KORELACE s PABA testem

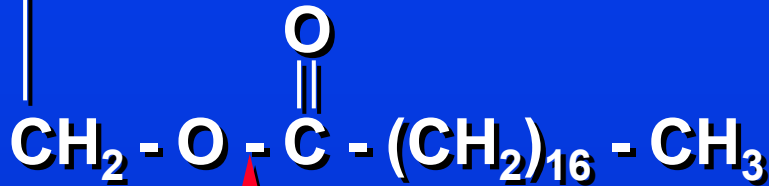
METABOLICKÉ PROCESY ¹³C-MTG

PANKREATICKÁ LIPÁZA

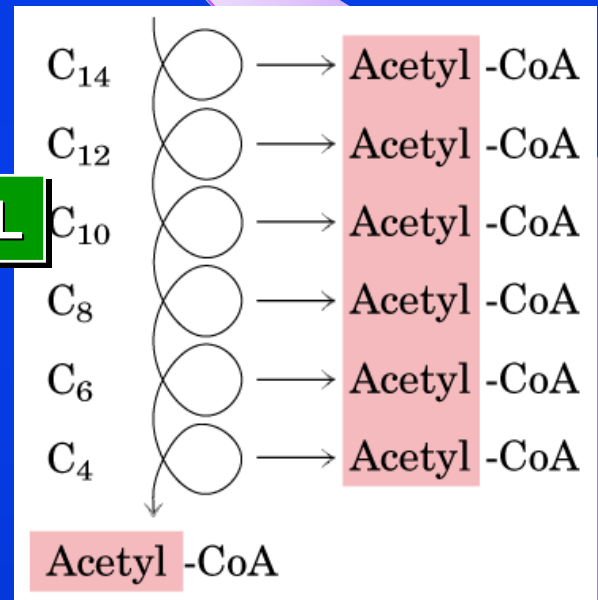
1,3 DI - STEAROYL

2 - (¹³C) - OCTANOYL

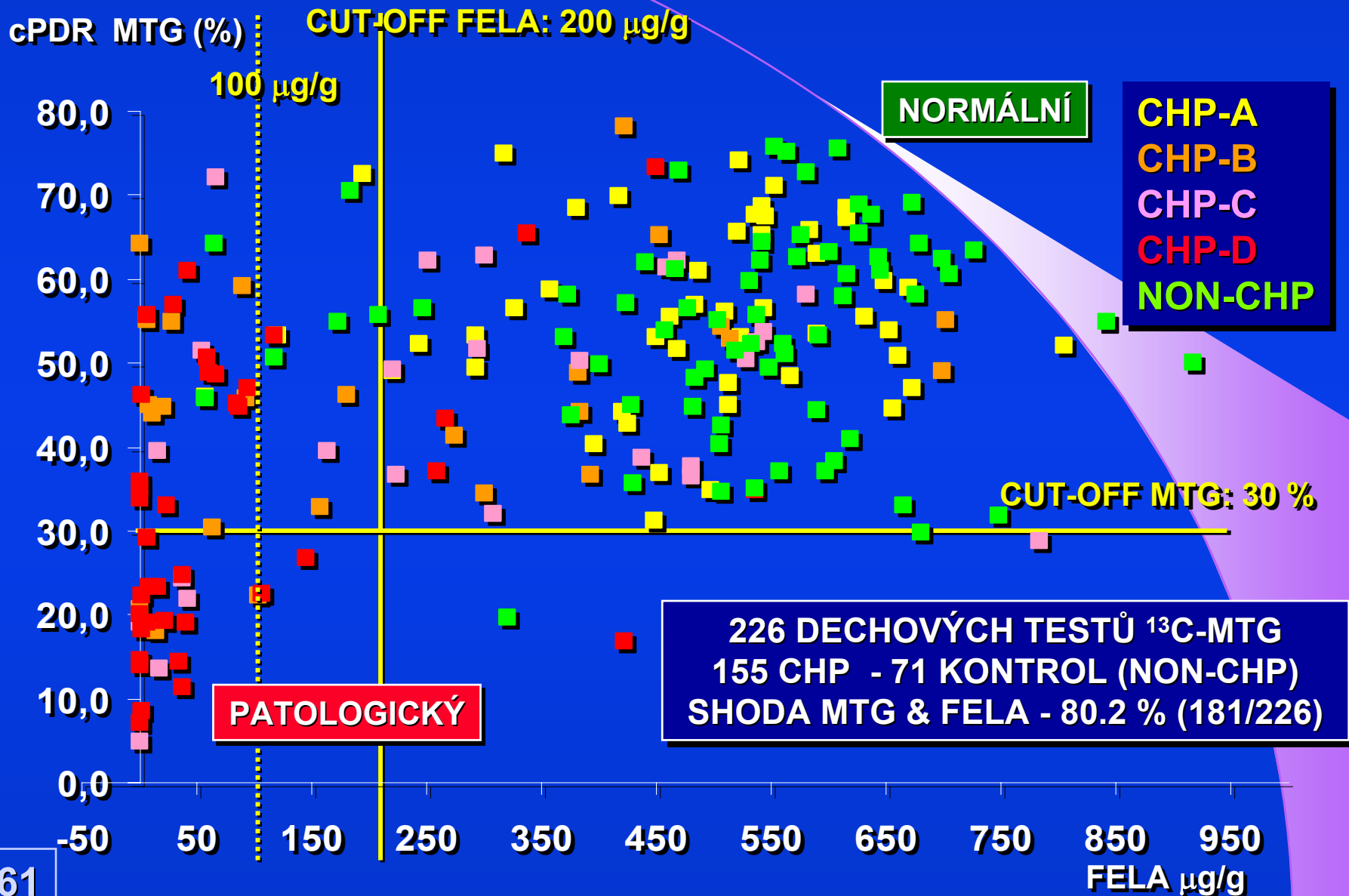

¹³CO₂ V DECHU

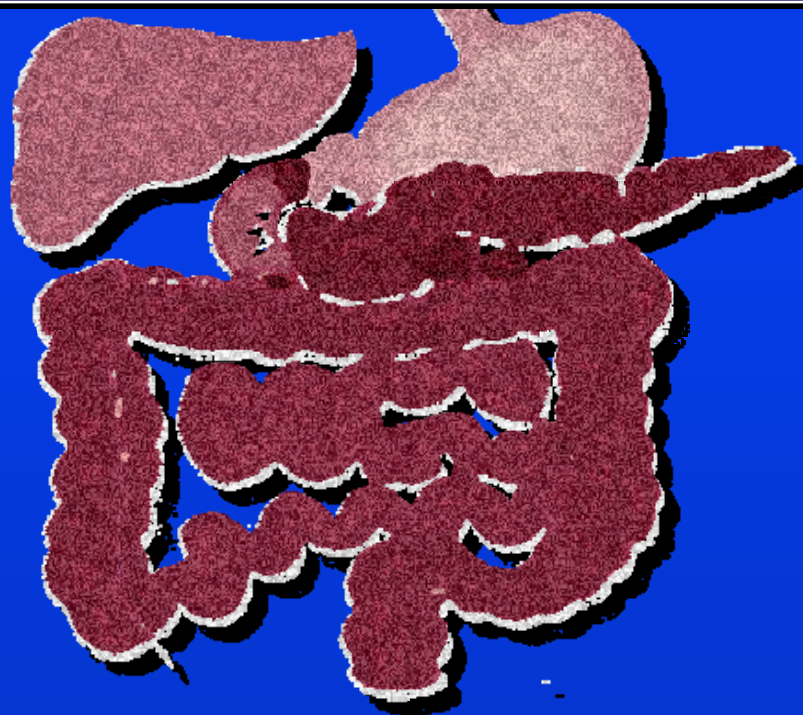

JATERNÍ β - OXIDACE

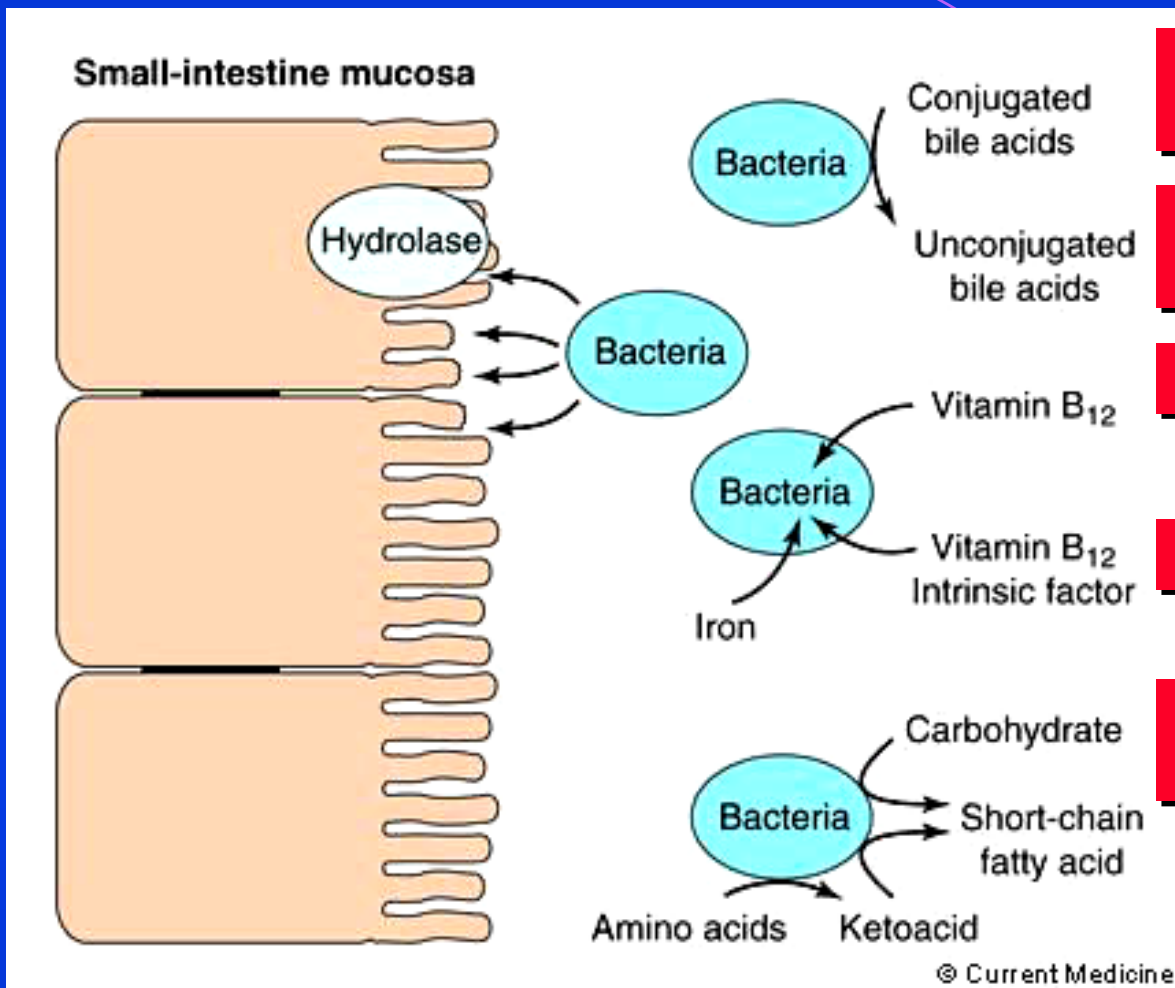
^{13}C -MTG - DECHOVÝ TEST & FELA VE STOLICI

**MALABSORPCE-MALDIGESCE-MALASIMILACE
FUNKCE GIT
VYŠETŘOVACÍ METDOY
CELIAKIE - GLUTENOVÁ ENTEROPATIE
LAKTÓZOVÁ INTOLERANCE
PANKREATICKÁ INSUFICIENCE
BAKTERIÁLNÍ PŘERŮSTÁNÍ**

SYNDROM BAKTERIÁLNÍHO PŘERŮSTÁNÍ

**DEKONJUGACE
ŽLUČOVÝCH KYSELIN**

**SNÍŽENÍ AKTIVITY
HYDROLÁZ**

POŠKOZENÍ ENTEROCYTŮ

SPOTŘEBA B₁₂ A ŽELEZA

**PRODUKCE KRÁTKÝCH
MASTNÝCH KYSELIN**

<http://az.gastroatlas.com/index.aspx>

<http://www1.lf1.cuni.cz/~kocna/glab/glency1.htm>

<http://gelab.zde.cz>

Skupina metodik funkce tenkého střeva, malabsorpce, screening céliakie, střevní propustnost, bakteriální přerůstání

- Anti-endomysium IgA
- Anti-gliadin IgA, IgG
- Anti-tTG IgA, IgG
- Anti-gliadin, tTG ve stolici
- A-vitamin zátěžový test
- β-karoten
- β-karoten zátěžový test
- Céliakie - screening
- Dechový test s laktózou
- Dechový test s xylózou
- Laktózový toleranční test
- Laktulózo/mannitolový test
- Xylózový toleranční test

Intro

Abecední přehled metodik

Protilátky ke tkáňové transglutamináze (atTG) - IgA a IgG

Tkáňová transglutamináza má přímý vztah k patogenezi onemocnění a byla popsána jako vlastní, chemický substrát endomysia. Tkáňová transglutamináza - (isoenzym transglutaminasa II, TG2 - EC 2.3.2.13, je transferázou, systémový název je protein-glutamin:amin-g-glutamyltransferasa. Je to Ca²⁺ dependentní enzym, katalyzující deaminaci glutaminu na glutamát, rovněž vede ke vzniku intramolekulární vazby glutaminu na další primární amin, např. lysin a vede k agregaci glutaminových peptidů. Stanovení protilátek ke tkáňové transglutamináze (atTG) má proto rovněž velmi vysokou diagnostickou efektivitu, podobně jako **EmA protilátky** (senzitivita 87-97% a specifita 88-98%). Stanovení atTG je prováděno klasickou metodou ELISA, což je pro rutinní diagnostiku technika dostupnější než imunofluorescenční průkaz EmA.

Protilátky atTG lze na rozdíl od EmA stanovovat ve třídě IgA i IgG, což má význam pro nemocné se selektivním deficitem IgA. Metoda byla popsána s použitím morčecího antigenu, který je použit ve většině starších souprav, novější soupravy již používají jako antigen tkáňovou transglutaminázu izolovanou z lidských buněk, z lidských erytrocytů, nebo rekombinantní tTG izolovanou na E.coli. Referenční hodnoty se liší u jednotlivých souprav, většinou je pro IgA protilátky uváděna horní hranice normy 10 - 15 IU/l, některé soupravy definují i tzv. gray-zone v rozsahu 10 - 20 IU/l. Stanovení protilátek atTG s lidským, rekombinantním antigenem vykazuje nižší falešnou pozitivitu než metody s morčecím antigenem. Nejnovější studie porovnávají protilátky třídy IgA a IgG, a POCT metodiky stanovení atTG protilátek. Stanovení protilátek atTG ve třídě IgA je doporučeno jako základní screeningový test pro diagnostiku **celiakie**. Pro screening byla v roce 2011 použita i technologie detekce atTG ve slinách, a nejnovější studie popisují zcela nové technologie detekce protilátek elektrochemickými imunosenzory.

Reference

Neves M.M. - Biosens Bioelectron. 2012, [Medline - link](#)

Adornetto G. - Anal Bioanal Chem. [Medline - link](#)

NČLP

Medline on-line
nejnovější publikace

Přímý link na MZČR
Národní číselník

ON - LINE ZDROJE NA INTERNETU

<http://www1.lf1.cuni.cz/~kocna/glab/glency1.htm>

<http://gelab.zde.cz>

<http://www1.lf1.cuni.cz/~kocna/ginet/index.htm>

<http://gweb.zde.cz>

http://www1.lf1.cuni.cz/~kocna/ge_atlas/ge_frames.htm

<http://geatlas.zde.cz>

<http://www1.lf1.cuni.cz/ukb/lectures.htm>